

NEGERI PULAU PINANG

PENYATA RASMI

**MESYUARAT KEDUA
PENGAL PERSIDANGAN KELIMA**

**DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG
YANG KETIGA BELAS**

**2 NOVEMBER 2017,
6 NOVEMBER 2017 HINGGA 14 NOVEMBER 2017**

2 NOVEMBER 2017 (KHAMIS)

Dikeluarkan oleh

**PEJABAT SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI
BAHAGIAN DEWAN UNDANGAN NEGERI
PULAU PINANG**

PENYATA RASMI

MESYUARAT KEDUA PENGAL PERSIDANGAN KELIMA

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KETIGA BELAS

2 NOVEMBER 2017 (KHAMIS)

Kandungan	Muka Surat
Kehadiran Ahli Yang Berhormat	3 - 4
PENGUMUMAN YANG DI-PERTUA DEWAN UNDANGAN NEGERI	5
PEMBENTANGAN RISALAH-RISALAH	5
SOALAN-SOALAN LISAN	5
Soalan No. 1 - Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji)	5
Soalan No. 2 - Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid)	9
Soalan No. 3 - Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee)	17
Soalan No. 4 - Ahli Kawasan KOMTAR (YB. Teh Lai Heng)	20
Soalan No. 5 - Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman)	21
PEMBENTANGAN RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAHUN 2018 DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2018	24 - 38
ANGGARAN PEMBANGUNAN TAHUN 2018	38
UCAPAN PENANGGUHAN OLEH YANG DI-PERTUA DEWAN UNDANGAN NEGERI	38

PENYATA RASMI

MESYUARAT KEDUA PENGAL PERSIDANGAN KELIMA

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KETIGA BELAS

Tarikh : 2 NOVEMBER 2017 (KHAMIS)
Masa : 9.30 Pagi
Tempat : Dewan Undangan Negeri
Lebuh Light, George Town
Pulau Pinang.

HADIR

Bil.	Nama	Ahli Kawasan
1.	Y.A.B. Lim Guan Eng	Ketua Menteri / Air Putih
2.	YB. Dato' Law Choo Kiang	Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri
3.	YB. Dato' Haji Mohd Rashid Bin Hasnon	Timbalan Ketua Menteri I/ Pantai Jerejak
4.	YB. Prof. Dr. P. Ramasamy A/L Palanisamy	Timbalan Ketua Menteri II/Perai
5.	YB. Chow Kon Yeow	Padang Kota
6.	YB. Dato' Haji Abdul Malik Bin Abul Kassim	Batu Maung
7.	YB. Chong Eng	Padang Lalang
8.	YB. Lim Hock Seng	Bagan Jermal
9.	YB. Law Heng Kiang	Batu Lancang
10.	YB. Phee Boon Poh	Sungai Puyu
11.	YB. Jagdeep Singh Deo A/L Karpal Singh	Datok Keramat
12.	YB. Dr. Afif Bin Bahardin	Seberang Jaya
13.	YB. Dato' Haji Maktar Bin Haji Shapee	Timbalan Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri/Sungai Bakap
14.	YB. Wong Hon Wai	Air Itam
15.	YB. Ong Kok Fooi	Berapit
16.	YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin	Penanti
17.	YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man	Permatang Pasir
18.	YB. Tanasekharan A/L Autherapady	Bagan Dalam
19.	YB. Yeoh Soon Hin	Paya Terubong
20.	YB. Teh Yee Cheu	Tanjong Bunga
21.	YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji	Seri Delima
22.	YB. Ong Chin Wen	Bukit Tengah
23.	YB. Lau Keng Ee	Pengkalan Kota
24.	YB. Cheah Kah Peng	Kebun Bunga

Bil.	Nama	Ahli Kawasan
25.	YB. Lim Siew Khim	Sungai Pinang
26.	YB. Teh Lai Heng	KOMTAR
27.	YB. Yap Soo Huey	Pulau Tikus
28.	YB. Soon Lip Chee	Jawi
29.	YB. Lee Khai Loon	Machang Bubuk
30.	YB. Dr. T. Jayabalan A/L A. Thambyappa	Batu Uban
31.	YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid	Telok Ayer Tawar
32.	YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad	Pulau Betong
33.	YB. Dato' Haji Roslan Bin Saidin	Pinang Tunggai
34.	YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria	Sungai Acheh
35.	YB. Datuk Haji Mohd Zain Bin Ahmad	Penaga
36.	YB. Dato' Haji Omar Bin Haji Abd Hamid	Permatang Berangan
37.	YB. Muhamad Yusoff Bin Mohd Noor	Sungai Dua
38.	YB. Nordin Bin Ahmad	Bayan Lepas
39.	YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah	Telok Bahang
40.	YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman	Bertam

AHLI-AHLI YANG HADIR MENGIKUT BAHAGIAN I BAB 3 PERKARA 6A PERLEMBAGAAN NEGERI PULAU PINANG.

HADIR

Bil.	Nama	Jawatan/Ahli Kawasan
1.	YB. Dato' Seri Haji Farizan Bin Darus	Setiausaha Kerajaan Negeri
2.	YB. Dato' Anas Bin Ahmad Zakie	Penasihat Undang-Undang Negeri
3.	YB. Dato' Sarul Bahiyah Binti Haji Abu	Pegawai Kewangan Negeri

TURUT HADIR

Cik Maheswari A/P Malayandy - Setiausaha Dewan Undangan Negeri

Encik Mohd Roshidi Bin Azmi - Timbalan Setiausaha Dewan Undangan Negeri

Dewan mula bersidang pada jam 9.30 pagi.

Setiausaha Dewan :

Ahli-ahli Yang Berhormat, YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Bacaan doa.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (YB. Dato' Haji Mohd. Salleh Bin Man):

“Bacaan Doa.”

Setiausaha Dewan:

Pengumuman oleh YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Selamat pagi dan salam sejahtera. Ahli-ahli Yang Berhormat sebagai mana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum bekas Ahli Dewan Undangan Negeri, iaitu mendiang Balasundram A/L Kanagaratnam telah meninggal dunia pada 15 Ogos 2017. Mendiang telah berkhidmat sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri Kawasan Datok Keramat mulai 21 Oktober 1990 hingga 5 April 1995. Oleh yang demikian para hadirin saya mohon untuk bertafakur selama satu (1) minit. Para hadirin diminta berdiri. Sila duduk.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri telah menetapkan hari ini, 2 November 2017 sebagai hari permulaan Mesyuarat Kedua Penggal Kelima Dewan Undangan Negeri Ketiga Belas melalui perisytiharan bertarikh 30 Ogos 2017 yang telah diwartakan pada 14 September 2017.

Pada sesi ini kita akan menimbangkan 76 soalan lisan dan 654 soalan bertulis, dua (2) Rang Undang-Undang dan dua (2) Usul. Mesyuarat akan bersidang sehingga semua urusan mesyuarat selesai.

Setiausaha Dewan:

Perbentangan Risalah-Risalah.

Y.A.B. Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon membentangkan di atas meja Dewan Risalah Bilangan 4 hingga 16, Tahun 2017 seperti yang tersenarai dalam Susunan Urusan Mesyuarat.

Setiausaha Dewan:

Soalan-soalan. Soalan bertulis.

Y.A.B. Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, jawapan kepada soalan-soalan bertulis telah diletakan di atas meja Ahli yang bertanya selaras dengan Subperaturan 15(1)(h) Peraturan-Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang akan dimasukkan dalam Penyata Rasmi.

Setiausaha Dewan:

Soalan lisan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan lisan saya ingin persilakan Seri Delima.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Dato' Speaker soalan saya adalah soalan nombor 1 (a) dan (b).

1. (a) Apakah jumlah dana yang dijanjikan oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri untuk menyelesaikan masalah banjir kilat yang sering berlaku di Negeri Pulau Pinang?
- (b) Bilakah jumlah dana ini dijangka diterima sebelum projek-projek tebatan banjir boleh dilaksanakan?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Sebelum memberi jawapan saya mohon keizinan Dato' untuk menjawab soalan 1 bersama dengan soalan 32 yang dikemukakan oleh YB. Bagan Dalam kerana melibatkan soalan dan jawapan yang sama.

Soalan No. 32. Berapakah jumlah wang telah diperuntukkan oleh Kerajaan Pusat untuk projek tebatan banjir di Negeri Pulau Pinang?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih. Kerajaan Persekutuan telah menyalurkan sejumlah RM35,594,525.00 di bawah peruntukan semasa Rancangan Malaysia Ke-11 bagi projek-projek tebatan banjir di Negeri Pulau Pinang. Perincian projek adalah seperti berikut:

1. Pemuliharaan Pantai dan Pembaikan Kualiti Air Laut di Batu Ferringhi Pulau Pinang, RM6,099,015.00 bagi tahun 2016 ke 2018;
2. Rancangan Tebatan Banjir Lembangan Sungai Pinang, 2017 – 2018 RM500,000.00;
3. Rancangan Tebatan Banjir Tasek Gelugor RM8,942,510.00;
4. Projek Kerja-kerja kecemasan di luar jangka di Negeri Pulau Pinang RM2,281,000.00; dan
5. Projek pemuliharaan sungai untuk mengurangkan risiko banjir pelbagai di Negeri Pulau Pinang RM17,772,000.00 dan jumlahnya RM35,594,525.00. Untuk makluman Yang Berhormat juga, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan peruntukan sebanyak RM150 juta juga bagi Projek Tebatan Banjir Sungai Pinang. Peruntukan ini akan disalurkan kepada Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) secara berperingkat mengikut kemajuan projek yang akan dijalankan mula dari tahun ini iaitu akhir tahun ini sehingga tahun 2022. Sebanyak RM500,000 daripada siling projek telah disalurkan kepada JPS pada tahun ini bagi melaksanakan kerja-kerja awalan. Jumlah peruntukan yang disebutkan tadi telah diterima pada tahun ini. Sekian.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Dengan izin, saya ingin tahu berkenaan dengan satu pemberian ataupun projek di kawasan Sungai Pinang, saya bertanyakan soalan ini kerana kita ambil maklum bahawa sejak kebelakangan ini banyak kejadian banjir yang berlaku di sekitar kawasan Sungai Pinang terutamanya di kawasan Datok Keramat di mana saya juga simpati dengan YB. Datok Keramat di mana setiap kali banjir, beliau terpaksa masuk ke kawasan itu dan menghadapi masalah senantiasa menghadapi masalah di kawasan Datok Keramat bersama-sama rakyat di sana dan Sungai Pinang juga.

Soalan saya, apakah jumlah yang sebenarnya yang dijanjikan oleh Kerajaan Persekutuan bagi tujuan mengatasi masalah banjir di kawasan Jalan Datok Keramat? Saya tanya soalan ini Dato' Speaker kerana setiap kali berlakunya hujan lebat Kerajaan Negeri Pulau Pinang dipersalahkan. Setiap kali berlaku banjir, Kerajaan Negeri Pulau Pinang dipersalahkan. Baru-baru ini diadakan juga...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seri Delima soalan sudah jelas. Yang lain-lain nanti bahas.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ya. Saya belum merumuskan lagi soalan Dato' Speaker.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila cepat.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Ya. Terima kasih. Baru-baru ini juga satu forum diadakan di mana kita ambil maklum bahawa ada daripada kalangan hadirin Yang Berhormat – Yang Berhormat daripada pihak Pembangkang yang juga pergi ke situ lantang menghentam Kerajaan Negeri Pulau Pinang kononnya kita tidak prihatin kepada masalah banjir yang berlaku di Pulau Pinang.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Seri Delima soalan sudah.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan saya, apakah jumlah sebenar yang dijanjikan oleh Kerajaan Persekutuan bagi projek tebatan banjir di Pulau Pinang? Di Sungai Pinang? Dan berapakah jumlah yang sebenarnya disalurkan sehingga sekarang? Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih kepada YB. Seri Delima kerana mengemukakan soalan tambahan bagi mengulangi apa yang dijawab tadi bagi fasa yang ketiga. Fasa yang akan dilaksanakan. Apa yang dijanjikan adalah RM150 juta. Dan di antara jumlah besar ini RM500,000 telah pun disalurkan kepada JPS untuk mulakan kerja-kerja awalan dan pada peringkat ini sedang melaksanakan tender untuk memilih kontraktor bagi lantikan pada hujung tahun ini pada bulan Disember dan kalau semua berjalan dengan lancar projek rancangan tebatan banjir di Sungai Pinang fasa tiga ini boleh mula pada bulan Januari tahun 2018. Memang saya ucapkan terima kasih atas keperihatinan khususnya YB. Datok Keramat, YB. Sungai Pinang sebab lembangan Sungai Pinang merupakan kawasan banjir yang serius dan selalu berlaku dan projek fasa pertama pun sudah dilaksanakan pada tahun 1999. Sepatutnya dilanjutkan dengan fasa seterusnya. Apa yang kita kata fasa ketiga sebenarnya juga merangkumi fasa kedua yang merupakan penempatan setinggian-setinggian, itu ditarifkan sebagai fasa kedua. Penempatan untuk menjalankan fasa ketiga. Jadi memang Negeri Pulau Pinang sudah menunggu 18 tahun bagi projek Sungai Pinang dilanjutkan ke fasa ketiga.

Namun fasa ketiga pun sampai ke lebih kurang dari *Dhoby Ghaut* ke *Scotland Road*. Lembangan Sungai Pinang ada cabang-cabangnya yang banyak. Enam (6) atau tujuh (7) cabang yang mungkin perlu juga, fasa keempat, kelima untuk lanjutkan projek-projek ke cabang-cabang seperti Sungai Air Itam, Sungai Dondang, Sungai Air Putih, Sungai Air Terjun dan sebagainya. Jadi kita berharaplah apa yang kita tunggu selama ini atas keprihatinan MMK Tebatan Banjir dan JPS, kita akhirnya berjaya mewakili semua rakyat Pulau Pinang dapatlah Kerajaan Persekutuan menunaikan janji dan akhirnya dalam *Rolling Plan* yang terbaru diumumkan RM150 juta bagi melaksanakan fasa ketiga.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Silakan, Pulau Betong.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Terima kasih YB. Dato' Speaker. Isu banjir memang serius di Pulau Pinang ini. Soalan saya, berapakah jumlah dana yang diperuntukkan dan perbelanjaan oleh Kerajaan Negeri sendiri untuk menyelesaikan masalah banjir kilat yang sering berlaku di Pulau Pinang ini? Kalau selalu bergantung kepada Kerajaan Pusat, Kerajaan Negeri yang juga mempunyai banyak duit seharusnya juga membuat, menyediakan peruntukan yang khusus untuk menyelesaikan masalah banjir ini. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Dato' Yang di-Pertua, saya tidak bercadang untuk menjawab sebab ada Yang Berhormat yang menanyakan soalan yang sama. Jadi tidak adil kalau tidak menjawab mereka nanti. Akan jawab nanti, yang juga merangkumi apa yang ingin tahu oleh YB. Pulau Betong.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Lambat lagi ke jawapan?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, sedikit, kerana saya telah pun semak soalan-soalan lisan khasnya bersabit dengan masalah banjir. So dalam 76 soalan lisan ini, hampir 23% adalah bersabit dengan banjir. Mungkin nanti YB. EXCO akan menjawab soalan-soalan yang ditimbulkan sebagai tambahan di soalan yang ditanyakan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat yang tertentu. So saya izinkan YB. EXCO untuk nanti jawab di soalan nanti. Sila.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Saniswara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan Dato' Speaker. Memandangkan ini adalah janji yang telah diberikan oleh Kerajaan Persekutuan, bolehkah saya tanya soalan ataupun membawa kepada perhatian kepada Yang Berhormat berkenaan kalau boleh satu tindakan guaman dimulakan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang terhadap Kerajaan Persekutuan kerana ini merupakan janji yang memang jelas di mana mereka berjanji untuk memberi dana ini untuk mengatasi masalah yang dihadapi oleh rakyat khususnya di kawasan Datok Keramat dan Sungai Pinang.

Bolehkah perkara ini dibawa kepada perhatian Penasihat Undang-Undang Negeri supaya sekiranya wang ini tidak diterima, yang sepatutnya kita terima pada tahun 1999 yang baru sedang disalurkan, sekiranya mereka berhenti sekali lagi, satu tindakan guaman dimulakan terhadap Kerajaan Persekutuan oleh Kerajaan Negeri untuk menuntut supaya Kerajaan Persekutuan mengotai janji yang telah diberikan oleh mereka supaya wang ini disalurkan dengan segera kepada Kerajaan Negeri supaya boleh diatasi masalah-masalah yang dihadapi oleh masyarakat di kawasan Datok Keramat dan Sungai Pinang. Ini adalah persoalan saya. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih sekali lagi kepada YB. Seri Delima. Berhubung dengan perancangan daripada pihak Kerajaan Persekutuan terhadap isu banjir ini, memang sejak RMK Ke-9, Ke-10, Ke-11, ada banyak perancangan untuk melaksanakan Projek-projek Tebatan Banjir di Negeri Pulau Pinang. Seperti mana yang dibangkitkan baru-baru ini oleh Menteri sendiri bahawa Kerajaan Persekutuan telah melaksanakan projek dalam RMK-9 sehingga sekarang sebanyak RM2.6 billion.

Datuk Seri Zainal Abidin, Pengerusi UMNO Negeri Pulau Pinang pula juga membangkitkan isu yang sama, kata RM2 billion telah dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan.

Saya masih ingat dalam sidang yang lepas, YB. Ketua Pembangkang, YB. Pulau Betong pun amat prihatin dan menyeru supaya Kerajaan Negeri boleh kerjasama dengan Kerajaan Persekutuan untuk kita sama-sama berusaha melaksanakan sebanyak boleh projek-projek dan mendapat dana yang sebanyak boleh bagi membolehkan projek-projek ni dilaksanakan. Dan pejabat saya pun ada hantar senarai kepada Ketua Pembangkang yang menunjukkan tidak, sebenarnya tidak, apa yang dinyatakan oleh Menteri dan juga Datuk Seri Zainal Abidin, merupakan perancangan sahaja. Dalam RMK-9, 10, dan mungkin 11.

Perancangan itu pun semakin kurang selepas perubahan kerajaan dari RMK-9, mula 2006, Barisan Nasional masih menjadi Kerajaan Negeri Pulau Pinang, RM1.4 billion, tetapi bagi RMK seterusnya sudah jatuh kepada RM300 juta dan RMK-11, kalau tidak ada Sungai Pinang, lagi kecil dia. Ini menunjukkan semakin kurang perhatian oleh Kerajaan Persekutuan terhadap isu banjir di Negeri Pulau Pinang. Namun kita, terima juga projek-projek Persekutuan. Itupun kita ucapkan terima kasih kerana akhirnya mangsa-mangsa banjir yang akan menerima faedah projek-projek tebatan banjir yang dilaksanakan.

Jadi cadangan YB. Seri Delima, saya rasa barisan EXCO pun berada di sini mendengar cadangan, Ketua Menteri ada, Penasihat Undang-Undang ada dan lain-lain EXCO, rakan-rakan EXCO ada, akan dibincangkan sama ada ianya dapat dilaksanakan. Tetapi saya takut juga memandangkan pilihan raya akan datang tidak lama lagi, kalau kita ada menfaikkan satu tindakan terhadap Kerajaan Persekutuan, setelah pilihan raya macam mana kalau kita yang menjadi Kerajaan Persekutuan? Atau kita saman sendiri?

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Saniswara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Boleh tarik balik saman tetapi sekarang kita heret mereka ke mahkamah. *Take them to court. Take the Federal Government to court.*

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Silakan Telok Air Tawar.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakah, selamat pagi dato' Speaker, soalan saya nombor dua.

No. 2. Apakah perancangan / tindakan yang telah dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang untuk mengatasi masalah banjir di negeri ini?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih juga kepada YB. Telok Air Tawar. Saya juga minta keizinan Dato' Speaker untuk menjawab bersama soalan 2, soalan 67 yang dikemukakan oleh YB. Telok Bahang kerana menyentuh isu yang sama dan melibatkan jawapan yang sama.

No. 67. Apakah pelan jangka pendek dalam menghadapi masalah banjir di Negeri Pulau Pinang. Huraikan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih. Bagi menangani isu banjir di Negeri Pulau Pinang, Kerajaan Negeri telah mengambil langkah yang bersepadu bersama JPS, Majlis Bandaraya Pulau Pinang, Majlis Perbandaran Seberang Perai, Jabatan Kerja Raya serta Pejabat-pejabat Daerah dan Tanah. Dalam hal ini terdapat tiga (3) pendekatan utama yang diambil oleh Kerajaan Negeri.

Pendekatan pertama melibatkan operasi pembersihan parit utama yang bermasalah yang dilaksanakan secara mekanikal dengan menggunakan kemudahan jentera pembersihan *Art Gully Emptyer* secara berkala. Selain kerja-kerja menaiktaraf parit dan pintu air serta membina Rumah Pam Kawalan Banjir di taman perumahan yang menghadapi masalah banjir, Pihak Berkuasa Tempatan juga melaksanakan pembersihan parit besar, perangkap sampah dan parit *scupper* secara berkala. Bagi memastikan fenomena banjir tidak berlaku di kawasan bandar bahagian Pulau, MBPP telah membuat penyelenggaraan ke atas 28 parit besar sebanyak empat (4) kali setahun. Di mana purata pelupusan kelodak pasir bagi setiap pusingan adalah dalam lingkungan 500 tan bagi tahun ini. Dalam masa yang sama MPPP juga menjalankan kerja-kerja pembersihan, ini untuk dalam fasa dua, rancangan tebatan banjir, membersihkan struktur-struktur binaan untuk membolehkan Projek Rancangan Tebatan Banjir Fasa Ketiga dijalankan. Pejabat Daerah dan Tanah juga mengambil tindakan di kawasan-kawasan seliaan mereka dengan menjalankan kerja-kerja pembersihan, membina dan menaiktaraf sistem saliran dan perparitan di kawasan-kawasan *hotspot* yang dikenal pasti. Selain itu, satu skuad pemantauan dan tindakan operasi bencana juga telah ditubuhkan untuk menyelaras mekanisme dan mengenalpasti punca kejadian banjir dan bertindak serta membantu di dalam merancang langkah-langkah pemulihan dari segi teknikal dan operasi pembersihan.

Pendekatan kedua Kerajaan Negeri adalah melalui Kawalan Pembangunan Baharu di mana pemaju projek pembangunan yang baharu di dalam kawasan bandaraya George Town akan dikenakan syarat untuk menaik taraf parit utama yang berada di sekeliling kawasan pembangunan mengikut Pelan Induk *The Study On Flood Mitigation And Drainage In Penang Island* yang telah digariskan oleh *Japan International Corporation Agency* (JICA). Manakala bagi projek pembangunan baru di luar kawasan bandaraya George Town pula, JPS akan mengenakan syarat kepada pemaju untuk menaik taraf sistem saliran yang terlibat dengan pembangunannya mengikut Panduan Manual Saliran Mesra Alam Malaysia (MSMA), Pelan Induk Saliran Dan Pengurusan Air Ribut Daerah Barat Daya atau kajian-kajian tebatan banjir yang telah dijalankan untuk kawasan-kawasan tertentu.

Di kawasan Seberang Perai pula, MPSP akan mewajibkan pihak pemaju supaya mematuhi dan mengikut garis panduan MSMA untuk mereka bentuk sistem perparitan bagi semua cadangan pembangunan di Seberang Perai. Selain itu, MPSP juga memantau semua projek pembangunan baharu yang dijalankan dari semasa ke semasa bagi memastikan pemaju mengikut spesifikasi Pelan Jalan dan Parit yang ditetapkan terutamanya dari segi penyediaan kolam tadahan dan juga penyelenggaraan parit-parit dalam kawasan pembangunan yang sedang dilaksanakan. Dalam masa yang sama, JPS sedang menjalankan kajian Pelan Induk Saliran bagi Daerah Seberang Perai Utara, Seberang Perai Selatan dan Daerah Timur Laut.

Pendekatan ketiga yang diambil oleh Kerajaan Negeri adalah melalui projek-projek tebatan banjir di mana projek-projek tebatan banjir yang dijalankan oleh Kerajaan Negeri untuk menguruskan masalah banjir supaya impak banjir dapat dikurangkan kepada tahap yang minima. Dalam pelaksanaan rancangan tebatan banjir, JPS bertindak sebagai agensi utama iaitu *lead agency* yang dipertanggungjawab untuk menjalankan tugas ini. Selain itu MBPP, JPS, MPSP dan JKR memang memainkan peranan masing-masing untuk menjalankan projek-projek tebatan banjir bagi mengurangkan impak banjir yang melanda negeri ini. Beberapa *hotspot* banjir telah dikenalpasti melalui kajian dan untuk ini, projek-projek tebatan banjir telah dan sedang dilaksanakan bagi mengurangkan masalah banjir.

Lain-lain usaha seperti pertubuhan skuad khas untuk memantau keadaan parit-parit monsun dan saliran perparitan di seluruh Negeri Pulau Pinang khususnya kawasan berisiko banjir dan menjalankan pembersihan dari semasa ke semasa bagi mengelakkan sistem saliran tersumbat. Kerajaan Negeri juga akan menganjurkan lebih banyak kempen kesedaran alam sekitar kerana didapati salah satu faktor yang menyebabkan banjir adalah sampah-sampah yang menyebabkan saluran tersumbat juga akan dilaksanakan.

Selain itu Kerajaan Negeri di bawah Bajet 2017 yang diumumkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri tahun lepas telah memperuntukkan RM150 juta kepada JPS untuk melaksanakan sembilan (9) projek *high impact*. Kerja-kerja pelaksanaan fizikal di tapak dijangka akan mula pada bulan Disember ini sehingga Disember 2019. Status semasa projek-projek ini adalah di peringkat pemilihan kontraktor dan akan mula kerja pada bulan Disember ini. Dengan ini diharapkan fenomena banjir di Negeri ini dapat ditangani dengan usahasama pelbagai pihak, sekian.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Nanti, Yang Berhormat EXCO mungkin boleh bacakan senarai tajuk Projek *high impact* terlebih dahulu supaya semua tau.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Okey terima kasih, ada lapan (8) tajuk pertamanya:-

1. Projek Tebatan Banjir Sungai Permatang Rawa di Kampung Tanah Liat, Taman Guru, Padang Lalang dan Kampung Permatang Rawa, Daerah Seberang Perai Tengah yang melibatkan peruntukan RM31.7 juta. Status sekarang dalam Lembaga Tender.
2. Projek Tebatan Banjir Sungai Nipah di Taman Iping, Daerah Barat Daya, RM13.6 juta.
3. Tebatan Banjir di Bayan Baru Daerah Barat Daya, RM20.1 juta.
4. Projek di Parit 5 di Taman Mangga dan Jalan Juru Daerah Seberang Perai Tengah, RM11.5 juta.
5. Tebatan Banjir Parit 4 di Bukit Tengah, Taman Desa Damai, Jalan Medan Tembikai di Seberang Perai Tengah yang melibatkan RM19 juta.
6. Rancangan Tebatan Banjir di Mak Mandin Daerah Seberang Perai Utara, RM40 juta.
7. Pembinaan Kolam Takungan Banjir di Alma Seberang Perai Tengah, RM9.6 juta dan
8. Menaiktaraf sistem Saliran Sungai Tiram di Kampung Naran itu di belakang Lapangan Terbang Antarabangsa Bayan Lepas Daerah Barat Daya RM4.5 juta. Terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Terima kasih Dato' Speaker. Masalah banjir ini memanglah masalah yang begitu merunsingkan rakyat Pulau Pinang bahkan ia menyebabkan banyak keluarga-keluarga merana bila berlaku banjir tapi saya ingin menarik perhatian Dewan bahawa, sebenarnya Kerajaan Pusat telah pun memainkan peranan yang besar dan memperuntukkan jumlah peruntukan yang banyak untuk mengatasi masalah banjir di Negeri Pulau Pinang.

Kalau kita ingat pada tahun 2003 bila berlaku banjir paling besar dalam sejarah Pulau Pinang. Di mana 1/3 daripada Seberang Perai tenggelam, ini diakibatkan hujan lebat dan juga di kawasan utara semenanjung yang mana membawa air banyak daripada Kedah melalui Sungai Muda menenggelamkan hampir ke semua...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

I'm going to it. Jadi Dato' Speaker dan Ahli Dewan semua RM500 juta telah pun dibelanjakan untuk projek Tebatan Banjir Bertam dan Sungai Muda dan ini telah menyelesaikan masalah banjir di Seberang Perai sebab itu bila berlaku banjir besar baru ini, tahun ini dan tahun sebelum ini kebanyakan Seberang Perai dah kurang, dah tidak menghadapi banjir kecuali kawasan-kawasan yang mana peparitan itu tersumbat dan sebagainya. Jadi berbalik kepada banjir di Pulau, oleh kerana....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan Yang Berhormat?

Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (YB. Dato' Hajah Jahara Binti Hamid):

Sungai ini singkat, pendek dan menghadapi banjir, adalah juga masalah ini ditimbulkan oleh kerana peruntukan untuk peparitan yang dikutip oleh Pihak Berkuasa Tempatan tidak disalurkan kepada JPS dan dirancang dan dilaksanakan untuk menyelesaikan masalah peparitan di kawasan-kawasan berkenaan. Jadi kalau ini dan ini diakui berlaku dimana peruntukan ini hampir RM60 juta tidak diserahkan untuk digunakan untuk projek-projek peparitan dan adakah Kerajaan Negeri tidak mengaku bahawa tidak dilakukan usaha yang secukup mungkin melalui peruntukan yang ada dan juga usaha-usaha itu tidak memadai untuk menyelesaikan masalah banjir sebab ianya berterusan sampailah ke waktu sekarang.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey. Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih YB. Telok Ayer Tawar tetapi tidak terima kasih kerana buat tuduhan bahawa kita tidak menggunakan caruman peparitan dengan sebaiknya. Nanti pun ada soalan berhubung caruman peparitan maka saya akan menjawab apabila perkara ini ditimbulkan kelak.

Kita memang ucapkan terima kasih kepada projek-projek yang dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan tetapi ada rakan-rakan dalam Barisan Nasional apabila berlakunya banjir, apabila bila kita buat seruan Kerajaan Persekutuan, iya sudah melaksanakan banyak projek tetapi ada projek yang melibatkan kuasa Kerajaan Persekutuan misalnya Rancangan Tebatan Banjir Sungai Pinang sudah tergendala, tertangguh sepanjang 18 tahun. Itulah yang amat merugikan mangsa-mangsa setiap kali berlakunya banjir dalam 18 tahun, katakanlah tiga (3) atau lima (5) kali setahun, bayangkan berapa kali penduduk-penduduk di kawasan Datok Keramat perlu menghadapi risiko ataupun gangguan daripada banjir.

Oleh itu kita mahu, sebenarnya mahu Kerajaan Persekutuan buat lagi banyak, sudah buat, iya, tetapi apa yang dijanjikan pada RMK-9 senarai yang panjang tapi ada banyak lagi yang belum dilaksanakan. Itu yang kita harapkan dapat dilaksanakan juga, tetapi nampaknya setelah perubahan pemerintahan di Negeri Pulau Pinang tiba-tiba apa yang dijanjikan itu tidak semua dilaksanakan. Itulah

isu yang sebenarnya yang saya selaku EXCO Tebatan Banjir memang melakukan adil apabila perbincangan tentang tebatan banjir ataupun masalah banjir dibangkitkan. Kita mahu Kerajaan Persekutuan menunaikan kewajipan. Sementara itu, dengan apa yang ada pada Kerajaan Negeri kita usahakan bersama.

RM150 juta yang diumumkan itu satu angka yang besar, tak pernah Kerajaan Negeri secara terus menyalurkan Bajet kepada JPS RM150 juta bukan satu angka yang kecil, nasib baik kita pun ada caruman perparitan hampir lebih daripada RM100 juta tetapi saya boleh kongsi nanti cuma sekarang tinggal mungkin RM20 juta – RM30 juta sahaja. Memang banyak projek dilaksanakan dan saya percaya pun senarai pernah dihantar kepada Pejabat Yang Berhormat dan itulah apa yang kita harap dengan sumber yang terhad dari Negeri kita melakukan dan di samping itu Kerajaan Persekutuan juga perlu menunaikan tanggungjawab yang lebih besar sebab sumber kewangan lebih banyak untuk menjalankan projek-projek yang besar. Sekian.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila YB. Penanti.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya punya soalan?

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Nanti ada peluang.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Soalan saya, kejadian banjir kalau mengikut data taburan hujan dan analisis banjir tak semestinya hanya disebabkan oleh hujan. Jadi salah satu cara ialah *prevention, flood prevention*. Salah satu caranya ialah supaya bila OSC meluluskan kerja ataupun PBT meluluskan kerja tanah, ataupun apa-apa projek dia punya skop bukan hanya di kawasan berjiran ataupun mendapat dan saya telah membangkitkan banyak kali dalam sidang DUN isu ini dan juga mesyuarat dalaman, saya nak tanya lagi sekali boleh tak ditukarkan syarat ataupun prosedur supaya kelulusan di PBT itu mengambil kira pandangan ataupun ulasan daripada JKKK dan juga ADUN kawasan sebagai contohnya dulu, yang saya banyak kali timbulkan dulu, pembinaan *columbarium* di Berapit, pembinaan *columbarium* itu enam tingkat tetapi bila membina *columbarium the whole* bukit itu dibotakkan dan kesan daripada banyak *land clearing*, kesannya...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat soalnya yang tanya sudah.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ya, soalnya macam ini.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ya, tanya soalan.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ya, bila OSC hanya mengguna ulasan ataupun pandangan dari lot berjiran tanpa, saya nak tahu kenapa Kerajaan Negeri tak boleh tukar, kenapa tak boleh tukar supaya OSC mendapat pandangan daripada JKKK dan juga ADUN sebab...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan itu?

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ya, ini soalan, sebabnya banjir yang berlaku di Berapit itu impak dia sampai bukan banjir sahaja berlaku punca dari pemotongan pokok penggondolan bukit itu dia punya selut, banjir selut itu sampai ke Mengkuang, Mengkuang Titi *which is very very far away*...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan dia ?

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Dia bukan lot berjiran, kenapa boleh tak Kerajaan Negeri menukar, menukar syarat ataupun, ataupun *make it more flexible to allow* ulasan ADUN dan JKKK bagi sebarang permohonan kerja tanah ataupun pembangunan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah jelas.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih YB. Penanti. Suara yang lantang tadi juga merupakan suara Wakil Rakyat terhadap kawalan pembangunan. Bukan tak ada, ada. Kadang kala lebih lantang dari EXCO juga. Untuk menangani isu yang dibangkitkan oleh YB. Penanti maka JPS sedang merangka dan sudah habis dua (2) *District Master Plan* supaya melihat masalah banjir secara lebih luas. *Across the whole district*. Berbanding dengan satu (1) projeknya jadi apabila siapnya *District Master Plan*, dua (2) pun sudah siap, tiga (3) masih berjalan maka sebarang permohonan pembangunan perlu juga dirujuk kepada hasil daripada *District Master Plan* itu dan perunding-perundinglah perlu mencadangkan sistem perparitan yang selari dengan ada *recommendation* yang dilakukan semasa *District Master Drainage Plan* itu dihasilkan.

Sebenarnya Dato' Yang di-Pertua, saya kurang kluatir dengan projek-projek pembangunan yang mendapat kelulusan Kebenaran Merancang yang diletakkan banyak syarat untuk dipatuhi daripada pemaju atau kontraktor-kontraktor. Apa yang lebih membimbangkan adalah kerja-kerja buka tanah yang tak ada kelulusan, yang mungkin berlaku di lereng-lereng bukit untuk tujuan pertanian misalnya, itulah yang lebih membimbangkan yang perlu dikawal dengan lebih rapi sebab dalam pembangunan dia ada juruperunding-juruperunding yang berkeelayakan untuk mencadangkan sesuatu untuk menangani keadaan sebelum, semasa dan selepas pembangunan di jalankan. Mungkin kadangkala masalah berlaku kerana kurang pematuhan oleh kontraktor dan sebagainya yang menyebabkan masalah banjir lumpur, misalnya, tetapi selepas projek siap, mungkin keadaan berubah baik daripada keadaan yang asal tetapi pada peringkat ini memang kita setuju pembukaan bukit untuk tujuan pertanian tanpa kelulusan oleh Pihak Berkuasa Tempatan mencabar kita, yang juga salah satu daripada sebab air hujan yang turun cepat sampai ke sistem saliran di bandaraya dan menyebabkan banjir kalau berlakunya juga paras laut yang meningkat. Itulah keadaan yang kita hadapi di Negeri Pulau Pinang. Melihat topografi dan hidrologi dan sistem sungai di pulau ini.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Saya nak menyentuh banjir di kawasan saya. Dato' Speaker, jawapan yang diberi oleh Ahli Kawasan Padang Kota banyak teori ada. Apa yang saya dapati di kawasan Telok Bahang, apabila berlakunya banjir, limpahan air masuk ke rumah-rumah setinggi 6 kaki, 7 kaki, *average* 3 kaki di Kuala Sungai Pinang adalah berpunca dari longkang-longkang yang tiada penyelenggaraan dan rumput-rumput. Saya nak minta daripada Ahli Kawasan Padang Kota, statistik berapa kalikah penyelenggaraan yang dia buat? Pemotongan rumput dan pembesaran longkang. Sebab apa, adalah tidak adil Kawasan Telok Bahang di anak tirikan oleh Kerajaan Negeri sebab kita pembayar cukai pintu. Kita bayar cukai pintu dan semenjak saya jadi wakil rakyat, saya tak nampak pun satu longkang yang dibesarkan oleh JPS Negeri. Bila saya bawa lawatan....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Soalan saya, soalan la ni. Jawapan yang diberi oleh JPS, tidak ada peruntukan. Walhal kita kontravensi kepada Kerajaan Negeri, cukai pintu begitu banyak. Kita juga tak bercadanglah nak saman Kerajaan Negeri sebab kita tau Kerajaan Negeri akan dapat oleh BN balik dan kita juga akan kekal 2/3 pada....(gangguan)

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Dato' Speaker, Dato' Speaker, ini sudah meracau. Saya minta dia tarik balik tuduhan.... (gangguan)

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Kenapa, kenapa, kita di anak tirikan? Kenapa tidak dibelanjakan penyelenggaraan longkang, rumput dan sebagainya? dan saya nak cabar Ahli Kawasan Padang Kota, ikut saya dan lihat parit-parit dan longkang-longkang di kawasan saya. Dan saya tak nampak pun. Menjemputlah Yang Berhormat hadir dan lihat longkang-longkang yang dibiarkan. Perbelanjaan oleh kerajaan daripada JPS ini, dimanakah duit itu dibelanjakan?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih Ahli Kawasan Telok Bahang. Oleh kerana jasa baik YB. Bertam, tukar 'cabar' dari 'jemput', saya pun jemput YB. Telok Bahang menunaikan janji Yang Berhormat. Bilakah dua (2) *arch bridge* untuk mengganti *culvert* di Telok Bahang akan dilaksanakan oleh Yang Berhormat melalui peruntukan yang dijanjikan kepada penduduk-penduduk. Kita di Jawatankuasa Tebatan Banjir sudah menunggu...(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Jawab soalan dulu, nanti saya akan jawab itu.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Jangan ganggu.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Yang Berhormat cuba nak *mislead*....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Jangan ganggu. Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Jawatankuasa MMK Tebatan Banjir masih menunggu Yang Berhormat tunaikan janji itu sebab kita pun ada pertimbangan sama ada kita nak melaksanakan projek itu tetapi memandangkan Yang Berhormat sudah menjanjikan akan berusaha dapat dana daripada Kementerian sama ada dari JKR, dari JKR lah sebab melibatkan jalan persekutuan. Kita pun masih menunggu. Jadi saya jemput Yang Berhormat tunaikan janji itu lah.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Soalan tambahan.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Soalan saya tak jawab pun Yang Berhormat. Sat, sat, saya tak puas hati ni. Itu bukan jawapan untuk saya dan saya bagitau Yang Berhormat cakap tu nak *mislead* Dewan ini.

Dato' Speaker, jawab soalan saya. Soalan saya kenapa longkang-longkang tidak diselenggarakan? Dan *culvert* itu saya cuba bantu dan saya mohon dari JKR negeri. tak boleh... (gangguan). Dato' Speaker berat sebelah.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Saya nak bagi lah... (gangguan). Nanti. Saya nak *clear*. Tadi dalam jawapan YB. EXCO panjang lebar itu, termasuklah yang satu antaranya cara-cara, berapa kali parit dibersihkan secara berskala itu semua sudah ada.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Buat. Cakap. Itu baru saya kata teori sahaja.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Tangan tak sakit.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Yes. Tangan sakit pun mai juga.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Jangan marah. YB. Machang Bubuk.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Mulut tak sakit.

Ahli Kawasan Machang Bubuk (YB. Lee Khai Loon):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua, soalan tambahan saya kepada YB. Padang Kota berkenaan dengan tadi YB. Padang Kota ada menyebutkan salah satu faktor banjir atau banjir kilat yang berlaku adalah kerja-kerja tanah yang haram dan dari segi perancangan dan juga tindakan yang telah dilakukan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Apakah tindakan penguatkuasaan yang lebih tegas ke atas masalah-masalah penerokaan ataupun pembukaan tanah secara haram memandangkan ada juga kes-kes yang kita tau yang dibawa ke mahkamah yang dapat didenda itu pun hanya *amount* atau jumlah yang sangat sedikit sahaja. Apakah usaha kerajaan untuk mengubah atau menggubal undang-undang yang sedia ada?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih Dato' Yang di-Pertua. Terima kasih YB. Machang Bubuk atas soalan tambahan. Pengarah Tanah dan Galian sebenarnya sebagai langkah permulaan, telah siapnya satu kajian di sekitar Pulau berhubung dengan isu penerokaan dan pembukaan bukit untuk tujuan pertanian tanpa kelulusan dan telah kenal pasti beberapa kawasan dan cadangan-cadangan untuk menjalankan kerja-kerja mitigasi. Sebuah pasukan khas telah ditubuhkan dan biarlah sedikit masa lagi untuk merangka tindakan-tindakan yang sewajarnya sebagai langkah pertama. Tetapi, itu pun merupakan satu tindakan yang tidak menyeluruh lagi sebab banyak kawasan mungkin berlakunya pencerobohan sedemikian. Maka di sini kita berharap dan mengarahkan Pejabat Tanah Daerah di seluruh Negeri Pulau Pinang khususnya di mana kejadian ini berlaku supaya buat pemantauan dan penguatkuasaan yang segera untuk melarang pihak-pihak yang terbabit membuka bukit dengan sewenang-wenangnya walaupun untuk tujuan pertanian, satu sektor yang penting, namun dalam proses itu telah membawa kerosakan kepada bukit-bukit dan sistem saliran dan mungkin juga membawa selut-selut dan sebagainya ke dalam sistem perparitan di bawah bukit itu.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Boleh. Sila Jawi.

Ahli Kawasan Jawi (YB. Soon Lip Chee):

Adakah YB. Padang Kota setuju sesetengah kawasan di mana ada pembukaan kuari ataupun pembukaan bukit yang seperti contoh di kawasan SPS, kawasan Dato' Speaker, di mana ada di kawasan SPS telah berlaku dua (2), tiga (3) kali banjir yang pada bulan 9 ini dan salah satu punca adalah pembukaan bukit dan pembukaan kuari yang berada di SPS. So, saya nak tanya sama ada Yang Berhormat Padang Kota setuju kah salah satu punca di mana kawalan-kawalan yang tidak di buat atau pun *owner of quarry* ini mereka mengadakan pembukaan kuari ini terlalu melampau dan tidak membuat sistem perparitan dan sistem saluran air yang betul supaya mengelakkan banjir.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Jawi. Balik kepada apa yang saya nyatakan dalam jawapan kepada YB. Penanti, isunya kalau ianya melibatkan satu projek yang telah melalui proses kelulusan maka banyak syarat boleh dikenakan sebelum, semasa dan selepas projek dilaksanakan. Masalahnya pembukaan itu kalau tidak mengikuti proses itu, saya bukan kata proses itu akan 100% tak bermasalah, mungkin peringkat-peringkat apabila pematuhan kurang, masalah juga berlaku. Jadi, untuk kes-kes pembukaan

kuari dan bukit, kalau lah ianya tidak diluluskan melalui proses kebenaran merancang, maka pastinya apa yang dilakukan kemungkinan besar, lebih besar, tidak mematuhi atau kehendak-kehendak MSMA dan lain-lain syarat teknikal yang perlu dikenakan atas pembangunan itu. Bagi dua (2) kes yang disebutkan yang membawa banjir di kawasan Jawi, maka diberi perhatian untuk siasatan selanjutnya.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Pulau Betong.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Dato', Saya telah menegur dalam Dewan ini dua (2) kali tentang isu banjir di Balik Pulau. Satunya tentang pembinaan aras tanah yang tinggi sehingga menyebabkan kawasan sekitar menjadi rendah dan menjadi macam kolam kepada air banjir. Yang kedua, saya juga telah menegur kepada Kerajaan Negeri tentang apabila buat pembangunan adanya parit yang tidak terus tapi dia bengkok-bengkok sehingga menyebabkan laluan tersekat dan jika adanya sampah dan memudaratkan lagi keadaan. Setakat ini apakah yang telah dibuat oleh Kerajaan Negeri untuk menangani masalah yang memang *reality* dan memang ini menjadi antara sebab banjir di Balik Pulau?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Pulau Betong. Sebelum menjawab, saya ucapkan tahniah baru-baru ini dapat PHD di USM (Dewan tepuk). Sekarang soalan pun perlu berkualiti ya? (Dewan ketawa). Selari dengan kelayakan yang baru.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Soalan saya dah 3 penggal semua berkualiti. (Dewan ketawa). Jawapan yang tak berkualiti.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Sekarang lebih berkualiti. (Dewan ketawa). Jawapan saya selalunya baguslah. (Dewan ketawa). Satu perkara yang amat ironi yang dibangkitkan oleh YB. Pulau Betong iaitu aras tanah. Kalau tak ada pembangunan, memang sedia ada. Tetapi kalau sedia ada kawasan ini akan dilanda banjir sebab kawasan ini aras tanahnya mungkin ada keadaan lebih rendah daripada jalan, lebih rendah dari sungai atau parit. Maka, dalam *District Drainage Master Plan* juga kita lihat aras tanah dalam pembangunan. Kalau YB. Pulau Betong ada pilihan apa yang perlu dilakukan? Kekalkan aras tanah itu? Tak mungkin, sebab dalam pembangunan yang baru ianya perlu lihat juga paras jalan berdekatan, paras sungai yang berada berdekatan maka aras tanah itu telah ditetapkan atas paras banjir yang mungkin berlaku apabilanya berlaku. Jadilah itu berlaku, keadaan yang amat ironi. Apabila ini dilakukan, kawasan sekitar itu yang masih belum tidak dibangunkan akan hadapi keadaan di mana aras tanah lot jiran yang sudah dimajukan mungkin 1, 2 kaki lebih tinggi daripada kawasan yang sebelah itu. Maka itu memang satu isu yang menyulitkan dan saya percaya dalam menetapkan keperluan untuk dipatuhi perkara-perkara ini perlu ditangani oleh pemaju yang memajukan tanah supaya tidak membawa impak kepada lot-lot jiran.

Parit-parit yang tidak lurus itu memang di Negeri Pulau Pinang, ada banyak kerana undang-undang tanah sebelum ini, banyak sungai sebenarnya melalui lot-lot persendirian. Dan bukan *reserved* tetapi apabila pembangunan berlaku, maka JPS atau Pihak Berkuasa Tempatan boleh mensyaratkan bahawa *reserved* itu diserahkan kepada JPS untuk penyelenggaraan dan sebagainya dan mungkin dalam pembangunan itu disyaratkan parit itu diluruskan dan menangani isu-isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. Kadang kala parit-parit, tanah yang sedia ada *diconcretized* itu pun mungkin ada pihak yang tidak berapa suka sebab ialah tanah semula jadi, sungai semula jadi lebih cantik. Tetapi kalau tidak *diconcretized*, mungkin kapasiti parit yang sedia ada tidak akan dapat menampung aliran air yang melalui kawasan itu. 90 tahun kemudian pun kita akan hadapi isu yang sama.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Cukup. Saya nanti ada peluang lagi. Saya hendak minta Pengkalan Kota.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

YB. Dato' Speaker, soalan saya soalan 3.

3. Setelah beberapa kali aduan telah dibuat oleh pejabat saya kepada Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP) dan Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat (SPAD) tentang isu kenderaan besar seperti lori dan bas yang parkir di tepi jalan kawasan perumahan. Apakah tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan Tempatan dan SPAD tentang kes ini?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Pengkalan Kota, kerana telah mengalih isu banjir kepada isu yang melibatkan SPAD. Kerajaan Negeri sentiasa prihatin dengan isu kenderaan berat seperti lori dan bas yang diletak di tepi jalan terutamanya di kawasan-kawasan perumahan. Susulan daripada aduan yang diterima oleh Kerajaan Negeri mengenai isu ini, Kerajaan Negeri telah mengadakan perbincangan bersama agensi-agensi terlibat seperti SPAD, JPBD, PDRM dan juga Pihak Berkuasa Tempatan.

Beberapa tindakan telah diambil secara proaktif oleh Kerajaan Negeri bagi mengatasi masalah tersebut.

1. Menubuhkan Jawatankuasa Bertindak (*Task Force*) Menangani Masalah Kenderaan Berat Dalam Kawasan Perumahan yang dianggotai oleh Ahli Majlis, jabatan dalaman PBT, Polis DiRaja Malaysia (PDRM), Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) dan Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat (SPAD) bagi membincangkan isu dan permasalahan berkaitan kenderaan berat dalam kawasan perumahan;
2. Menjalankan operasi penguatkuasaan bersepadu bersama agensi-agensi yang terlibat secara berkala;
3. Mengenalpasti kawasan-kawasan yang berpotensi dijadikan sebagai terminal bagi meletak kenderaan berat;
4. Bersetuju supaya pihak pengusaha bas kilang dengan pihak pengurusan kilang berbincang cadangan supaya meletak bas-bas kilang ini diletakkan dalam kawasan kilang sendiri. Jangan biar dia dipandu keluar dan diletakkan di merata tempat. Tetapi mengikut syarat kelulusan permit setiap pengusaha bas sepatutnya ada depo untuk meletak bas tetapi kita tahu bahawa dari segi penguatkuasaan lemah jadi pengusaha bas cuma isi dalam borang ada depo tetapi sebenarnya tak ada;
5. Mengeluarkan kompaun ke atas kenderaan berat di bawah kesalahan meletak kenderaan di atas siar kaki awam Sekyen 46 Akta Jalan Parit dan Bangunan 1974 dan Perintah Pengangkutan Jalan Tempat Letak Kereta MPPP 2014;
6. Menggantungkan atau membatalkan lesen kenderaan berat yang enggan mengikut arahan; dan
7. Menyita kenderaan berat di bawah Seksyen 81 Akta Pengangkutan Awam Darat (APAD) 2010 sekiranya gagal mematuhi arahan dan menghalang lalu lintas.

Sebenarnya dalam isu ini Pihak Berkuasa Tempatan tak ada banyak kuasa untuk menguatkuasa, banyak bergantung kepada agensi-agensi pusat seperti PDRM, SPAD, JPJ dan sebagainya.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (YB. Lau Keng Ee):

Terima kasih atas jawapan daripada YB. Padang Kota. Bolehkah saya minta bahawa Kerajaan Tempatan menganjurkan satu operasi bersama SPAD atau Agensi Persekutuan untuk mengatasi membuat satu pemantauan yang besar dan seperti contoh di kawasan perumahan Gat Lebu Macallum kerana pada masa sekarang lori-lori yang besar yang diletak di tepi jalan sekarang bukan sahaja lori yang besar atau bas kilang sahaja, tambahan pula ada kontena yang besar dan telah menjadi *loading bay* di sana pada waktu siang dan itu kontena pun telah letak di tepi jalan itu. Saya takut akan masa ini akan menimbulkan, mengancam keselamatan pengguna lalu lintas di penduduk kawasan tersebut. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Pengkalan Kota. Sebenarnya Kerajaan Negeri telah mengambil langkah di luar kekangan yang kita hadapi. Satunya bantu mencari tanah-tanah lapang yang boleh digunakan sebagai tempat letak kenderaan ini. Sepatutnya, ini tanggungjawab pengusaha sendiri. Tetapi memandangkan ini sudah menjadi satu isu yang mengganggu ketenteraman kawasan perumahan, maka kita terpanggil untuk campur tangan dalam isu ini. Dan satu langkah yang kita cadangkan adalah *engaged* dengan pengusaha kilang untuk jenis kenderaan bas kilang supaya letak dalam halaman kilang dan bukan di luar.

Itulah langkah-langkah yang kita sedang usaha. Mengenai kontena-kontena dan lain-lain yang menghalang lalu lintas. Maka jawatankuasa pun sudah buat ketetapan pada peringkat ini, kita cuma melakukan lebih banyak, mengeluarkan lebih banyak kompaun sebagai satu *litrant* terhadap pengusaha-pengusaha supaya lebih bertanggungjawab. Itulah yang mampu kita usahakan di peringkat ini sementara menunggu hasilnya langkah-langkah seperti bincang dengan kilang-kilang dan langkah-langkah untuk mencari tanah-tanah yang sesuai.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Soalan tambahan. Soalan Tambahan. Terima kasih YB. Dato' Speaker. Saya terima kasih kepada YB. Padang Kota. Soalan saya mengenai satu isu yang timbul berkaitan dengan soalan usul ini. Iaitu bas, *tour bus-tour bus* yang banyak sekali di kawasan khasnya di kawasan pelancongan khasnya di George Town, Jalan Northam banyak lagi berpuluh-puluh jikalau bukan beratus-ratus di kawasan kita yang kadang-kadang kerana termasuk *illegal parking* dan juga *crossing* menyeberangi jalan dengan pelancong-pelancong di kawasan yang cukup sesak ini...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Soalan?

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Soalan saya kerana tadi sudah dibincang mengenai bas kilang-bas kilang, soalan saya tertumpu kepada bas-bas persiaran. Bas-bas persiaran yang beratus-ratus datang ke George Town dan kita juga memahami juga bahawa usaha daripada Kerajaan Tempatan, tetapi soalan saya adalah bagaimana dengan *local authority* mengatasi masalah ini yang berpunca bagi saya berpunca dari pelaksanaan penguatkuasa, *enforcement*. Itu sahaja, terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Kebun Bunga. Memang bas persiaran juga dalam lingkungan perbincangan jawatankuasa ini. Pada peringkat ini, MBPP telah diminta mengkaji dan melihat beberapa lokasi untuk digunakan sebagai tempat letak bas persiaran. Sekarang sudah dikenalpasti tiga (3) tempat dan menunggu kajian kesesuaian tapak-tapak ini, dan kita pun mengharapkan pihak yang bertanggungjawab yang menganjurkan acara yang besar-besaran membawa beratus-ratus pelawat untuk menghadiri persidangan juga mengambil tanggungjawab mencari tempat letak bas persiaran di sekitar acara itu diadakan.

Satu contoh yang baik, baru-baru ini di satu acara besar di *SPICE Convention Centre*. Saya rasa semasa Perdana Menteri menghadiri acara ini, maka bas-bas ataupun penganjur itu bertanggungjawablah bagaimana menguruskan bas-bas yang begitu banyak yang membawa pelawat ataupun orang yang hadir dari Kedah, Perak dan sebagainya sebab Penang kurang sambutan terhadap Perdana Menteri, jadi mereka perlulah...(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Padang Kota, jangan dok meleretlah.. Sikit-sikit kita boleh lah. Jangan terlampaulah.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Jangan terlampaulah.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey, okey.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Bagi A punya jawapanlah. Jangan bagi B punya jawapan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ini Pulau Betong. Doktorlah.

Ahli Kawasan Telok Bahang (YB. Datuk Shah Headan Bin Ayoob Hussain Shah):

Ini bagi *chance*, lebih pula.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey, okey.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Itu sebab saya bagitau YB. Dato' Yang di-Pertua, jawapan saya selalu baik sebab ada perhatian, menarik perhatian. Jadi penganjur itu cari Queensbay Mall Parking Bay di Queensbay Mall Carpark untuk meletakkan hampir 100 bas di sana, 200 bas dan mengikut....(gangguan).

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Kirakah?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Mengikut masa untuk sampai menurunkan dan membawa penumpang selepas acara itu, mengikut tempoh-tempoh masa supaya tidak membangkitkan kesesakan di sekitar SPICE itu. Itu satu contoh yang baik dan mungkin Pihak Berkuasa Tempatan perlu mengenakan syarat ini kepada penganjur acara besar-besaran. Kebanyakannya ada kaitan dengan YB. Batu Lancanglah. Jadi kita berharap dengan tindakan-tindakan sedemikian, kita dapatlah meringankan masalah ini.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya nak minta penjelasan sikit sahaja. Saya takut *reporter* tulis silap nanti.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Apatu?

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Saya takut *reporter* tulis silap apa yang disampaikan oleh Padang Kota ini. Pembetulan sikit sahaja.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Penjelasan.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

Penjelasan. Apa yang dimaksudkan adalah program daripada *Northern Corridor*. *Northern Corridor* itu melibatkan Kedah, Penang, Perlis, Perak Utara, sebab itu banyak kenderaan daripada negeri luar.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey. Maklumat.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid Bin Haji Saad):

So, jangan dok merepek yang bukan-bukan Yang Berhormat Padang Kota.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Memang kurang sambutan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah. Maklumat diterima.

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Orang *Penang* kurang sambut.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Okey, yang lain duduk. Saya nak terus Dewan ini dibanjiri oleh soalan banjir. Soalan yang keempat, sila.

Ahli Kawasan Komtar (YB. Teh Lai Heng):

Dato' Yang di-Pertua, soalan saya soalan no 4.

4. Sila nyatakan jumlah perbelanjaan dan bilangan projek-projek tebatan banjir yang dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan di Pulau Pinang sejak tahun 2008.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow :

Kalau masih minat dalam isu ini saya akan jawab. YB. Dato' Yang di-Pertua, terima kasih YB. KOMTAR atas soalan ini berhubung dengan projek-projek yang dilaksanakan oleh Kerajaan Persekutuan. Sejak tahun 2008, sejumlah RM1.102 billion telah dibelanjakan oleh Kerajaan Persekutuan sejak tahun 2008 bagi melaksanakan 39 projek Tebatan Banjir di Pulau Pinang. Daripada jumlah tersebut JPS telah melaksanakan 33 projek melibatkan RM1 bilion, RM1.047 bilion dan juga Majlis Bandaraya Pulau Pinang melaksanakan 3 projek sebanyak RM13 juta, RM13.56 juta dan Majlis Perbandaran Seberang Perai juga melaksanakan tiga (3) projek yang menelan peruntukan RM40.64 juta bagi projek-projek tebatan banjir di Negeri Pulau Pinang, sekian.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ya, soalan banjir.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Ya, soalan banjir. Projek yang Persekutuan bagi ini, ada tak Kerajaan Negeri minta juga untuk Sungai Prai dan Sungai Juru yang akan pergi ke Kampung Terus *and all that* dan juga Sungai Juru yang akan pergi ke Sungai Permatang Rawa dan Permatang Ara di Penanti?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih, memang seperti jawapan terlebih dahulu dari sini projek-projek Persekutuan sememangnya melibatkan projek-projek yang besar melibatkan sungai-sungai. Sungai Muda, Sungai Prai, Sungai Junjung, Sungai Juru yang melibatkan perbelanjaan-perbelanjaan yang tertentu tetapi seperti apa yang saya katakan di RMK di bawah tajuk-tajuk ini satu peruntukan yang besar diperuntukkan tetapi apabila dilaksanakan cuma mengikut fasa-fasa tertentu. Jadi masih tinggal banyak fasa dalam projek-projek yang disenaraikan itu yang masih menunggu pelaksanaannya.

Ahli Kawasan Penanti (YB. Dr. Hajah Norlela Binti Ariffin):

Soalannya RM40 juta itu, MPSP dapatkan itu dia buat di kawasan mana dari *federal fund* itu?

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Saya akan memberi butir kepada YB. Penanti.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Soalan tambahan.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ya.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Mengenai soalan yang ditanya oleh YB. Penanti tadi, soalan saya bersama tetapi di kawasan saya yang mengenai proses dan projek ataupun perbelanjaan atas mengatasi masalah banjir, tadi disebut oleh YB. Padang Kota mengenai beberapa lebih kurang 10 kawasan, kawasan saya tak mau sebut semua tetapi kawasan Kampung Rawa, Sungai Nipah, Bayan Baru, Parit Limau di Juru, banyak lagi Alma tetapi di dalam soalan saya juga ada tanya mengenai kawasan saya di mana lebih kawasan Taman Lumba Kuda, taman dekat Air Itam, Sungai Air Itam itu tak terlibat kah atau hanya di dalam senarai untuk

mengatasi banjir. Juga, soalan berpunca kepada dua yang kedua bahagian soalan saya adalah juga berpunca soalan YB. Penanti tadi mengenai penglibatan ADUN, JKKK kawasan banjir ini dalam projek.... (gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat tanya satu.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (YB. Cheah Kah Peng):

Saya selesai dalam projek kawasan, maksud saya dalam projek kawasan berkemungkinan berkaitan dengan kemajuan dan kebanjiran, isu-isu kebanjiran, adakah OSC akan melibatkan ADUN kerana ini *the crush of the matter* ini bersangkutan dengan kebanjiran saya memilih Dato' Speaker, soalan yang kedua.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Nanti, sebelum itu ahli-ahli Yang Berhormat nak tanya soalan tambahan pun sila sekali lagi baca elok-elok Peraturan-peraturan Mesyuarat 26 khasnya Bahagian 5. Kalau tak ada saya akan tolak yang tidak berkaitan, sila.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Untuk menjawab YB. Penanti, sebelum menjawab YB. Kebun Bunga. Apa yang dilaksanakan oleh MPSP ada tiga (3) projek. RM30.7 juta untuk naik taraf infrastruktur di Estate Perindustrian Prai melibatkan RM30.7 juta. Keduanya RM1.95 juta juga di kawasan Perindustrian Prai dan yang ketiga juga melibatkan RM7.9 juta iaitu di kawasan Free Zone Prai juga. Peruntukan-peruntukan ini diperolehi melalui MIDA sebab MIDA bertanggungjawab atas Free Trade Zone dan apabila keperluan infrastruktur ada maka ianya disalurkan kepada agensi pelaksanaan dalam kes ini adalah MPSP. Di Pulau pun sama, ada sebahagian projek adalah melalui MIDA dan dilaksana oleh MBPP di Free Trade Zone, Bayan Lepas.

Bagi menjawab YB. Kebun Bunga tempat atau lokasi yang disebutkan adalah terangkum dalam lempangan Sungai Pinang yang akan dilaksanakan dalam Rancangan Tebatan Banjir Sungai Pinang. Maka wakil rakyat ada banyak landasan atau platform untuk membawa isu-isu dalam kawasan melalui mesyuarat tindakan daerah, keanggotaan dalam MMK Tebatan Banjir, Kerajaan Tempatan dan lain-lain. Itulah tempatnya di mana wakil rakyat ataupun wakil-wakil kepada wakil rakyat dapat menimbulkan isu-isu yang memerlukan perhatian.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Silakan Bertam.

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

YB. Dato' Speaker, soalan 5 soalan saya.

5. Banjir Kilat di seluruh Pulau Pinang pada 15 September 2017.
  - (a) Sila senaraikan kawasan yang terlibat beserta jumlah mangsa mengikut daerah.
  - (b) Apakah punca sebenar berlakunya banjir kilat tersebut di sekitar pulau dan bagaimana mengatasinya?
  - (c) Berapa kalikah banjir kilat berlaku dari tahun 2013 hingga kini? Senaraikan tarikh dan kawasan terlibat.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Bertam atas soalan yang dibangkitkan. Saya juga mohon keizinan Dato' Speaker untuk menjawab soalan ini bersama dengan soalan 20 yang dikemukakan oleh YB. Sungai Aceh sebab melibatkan isu dan jawapan yang sama.

- No. 20. Sejak akhir - akhir ini bencana banjir sering berlaku dalam Negeri Pulau Pinang, kenapa dan apakah punca sebenar berlakunya banjir ini.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, sebanyak 119 kawasan di seluruh Negeri Pulau Pinang terlibat dengan banjir kilat pada 15 September 2017 yang melibatkan seramai 5,498 orang mangsa. Kemungkinan angka ini akan dimuktamadkan oleh jawatankuasa yang dipimpin oleh YB. Sungai Puyu

nanti sebab jawapan ini disediakan lebih awal. Sebanyak 24 kawasan terlibat di Barat Daya, melibatkan 665 orang, 35 kawasan di Timur Laut melibatkan 1,950 kebanyakan dalam KADUN Datok Keramat. 15 kawasan di Seberang Perai Tengah dengan 1,854 orang terlibat. 14 kawasan di Seberang Perai Utara dengan 862 mangsa dan 12 kawasan di Seberang Perai Selatan yang melibatkan 167 orang.

Punca sebenar yang dikenal pasti berlaku banjir kilat di sekitar pulau adalah disebabkan faktor-faktor berikut :-

1. Jumlah taburan hujan yang tinggi sehari yang menyamai taburan hujan sebulan yang diterima oleh seluruh Negeri Pulau Pinang dan air pasang tinggi pada hari tersebut. Kesan Taufan Doksari juga turut menyumbang kepada berlakunya banjir kilat tersebut;
2. Sebahagian dari sungai-sungai dan sistem saliran di taman-taman dan kampung-kampung sedia ada tidak dapat menampung jumlah kadar air aliran permukaan hujan lebat tersebut;
3. Masih terdapat banyak kemudahan utiliti yang telah dibina menyeberangi sungai dan parit utama yang rendah dan menghalang aliran air semasa hari kejadian; dan
4. Masih terdapat banyak sampah dari domestik, industri dan pertanian yang masih dibuang ke dalam sungai dan parit monsun dan menyebabkan sistem saliran tidak berfungsi dengan baik terutamanya apabila melibatkan rumah-rumah pam.

Bagi mengatasi masalah banjir kilat, Kerajaan Negeri melalui JPS telah dan akan mengambil beberapa pendekatan iaitu melaksanakan projek-projek tebatan banjir seperti mana disebutkan tadi, menganjurkan kempen kesedaran, mengalihkan semua pembinaan utiliti, memastikan pembangunan hartanah mengikut garis panduan Saliran Mesra Alam (MSMA) dan juga garis panduan melibatkan Sungai dan Rezab Sungai, *Intergrated Shoreline Management*, Garis Panduan JPS mengenai Kawalan Hakisan Berikutan dari Pembangunan di kawasan pantai dari tahun 2013 sehingga 2017, 15 Oktober 2017 banjir kilat telah berlaku sebanyak 119 kali di Negeri Pulau Pinang. Pecahannya adalah 22 kali tahun 2013, 20 kali tahun 2014, 26 kali tahun 2015, 30 kali tahun 2016 dan 21 kali dalam tahun 2017 sehingga 15 Oktober....(gangguan).

Ahli Kawasan Seri Delima (YB. Sanisvara Nethaji Rayer A/L Rajaji):

Soalan tambahan. Dengan izin Dato' Speaker, saya juga ambil maklum bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah memberi bayaran *one-off* di atas keprihatinan Kerajaan Negeri Pulau Pinang kepada mangsa-mangsa banjir ini walaupun kita mempunyai sumber kewangan yang terhad. Soalan saya walaupun perkara ini menerima kritikan daripada Kerajaan Persekutuan, ada juga wakil-wakil rakyat daripada Barisan Pembangkang yang menghentam Kerajaan Negeri, menyalahkan kita. Adakah apa-apa sumbangan bayaran gantirugi, *one-off* diberikan oleh Kerajaan Persekutuan di atas keprihatinan seperti yang ditunjukkan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang? Adakah satu sen pun dibayar kepada tiap-tiap mangsa banjir ini yang mengalami masalah semasa banjir baru-baru ini? Terima kasih.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat...(gangguan).

Ahli Kawasan Bertam (YB. Haji Shariful Azhar Bin Othman):

Soalan tambahan. YB. Padang Kota, berkenaan dengan jawapan kepada soalan dua (2), Yang Berhormat ada menyebut antara punca berlakunya banjir ini adalah disebabkan sungai-sungai dicemari dengan bahan-bahan buangan sampah dan sebagainya dan Yang Berhormat juga ada menyebut bahan-bahan buangan ini ada melibatkan kilang dan sebagainya. Adakah setakat hari ini, pihak Kerajaan Negeri dapat mengenalpasti mana-mana kilang yang terlibat sebagai *the biggest contributor* kepada pencemaran sungai-sungai ini? Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (YB. Chow Kon Yeow):

Terima kasih YB. Bertam, *off hand* saya tidak dapat memberi jawapan tetapi perkara ini memang dalam pemantauan Jawatankuasa Pencemaran Air dan Sungai yang mengenalpasti *point source* kepada pencemaran yang berlaku dan juga penglibatan pembuangan sampah-sampah melibatkan komuniti yang duduk dekat dengan tebing sungai, kilang-kilang kecil yang membuang atau melepaskan (**kurang jelas**) mereka ke dalam sungai memang dalam perhatian jawatankuasa ini...(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah Ahli-ahli Yang Berhormat, soalan. Esok masih ada...(gangguan). Sudah bukan kita kena ikut peraturan mesyuarat...YB. Sungai Aceh...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

YB. Pulau Betong, buat soalan secara kualiti sekarang tak dijawab....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Esok ada lagi soalan banjir...(gangguan). Saya akan bagi peluang...(gangguan).....(bersambung).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Tidak faham. Soalan banjir esok masih ada...(gangguan).

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud Bin Zakaria):

Tidak ini penting Yang Berhormat.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sudah. Saya kena mengikut peraturan mesyuarat Yang Berhormat Dato'.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Macam mana Yang Berhormat Ahli Kawasan Pengkalan Kota

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat Ahli Kawasan Sungai Aceh.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Yang Berhormat Ahli Kawasan Pulau Betong buat soalan secara kualiti, sekarang kalau Yang Berhormat Ahli Kawasan Padang Kota tidak boleh jawab soalan ini.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Yang Berhormat Ahli Kawasan Sungai Aceh, okey lah. Esok ada lagi, saya ada lagi. Esok masih ada soalan banjir, saya akan beri peluang

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

Saya kesian dekat Yang Berhormat Ahli Kawasan Penanti, dia minta cakap hebat .....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-Ahli Yang Berhormat jangan ganggu.

Ahli Kawasan Sungai Aceh (YB. Dato' Haji Mahmud bin Zakaria):

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, *aircond* sejuk sangat. *Aircond* telah pengaruhi Ahli Kawasan Padang Kota tadi, dia mimpi nak perintah .....(gangguan).

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Tidak ada lah. Sepanjang Dewan ini dibanjiri, tidak ada. Yang lain sila duduk. Ahli-ahli Yang Berhormat 1 jam 30 minit untuk soalan lisan telah tamat selaras dengan Peraturan Mesyuarat Dewan Undangan Negeri. Sila Yang Amat Berhormat.

Y.A.B Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, jawapan kepada soalan-soalan lisan yang telah dijawab sebentar tadi akan diletakkan di atas meja Ahli yang bertanya sebentar lagi dan akan dimasukkan di dalam Penyata Rasmi.

Setiausaha Dewan:

Rang Undang-Undang Perbekalan Tahun 2018 dan Usul Anggaran Pembangunan Tahun 2018.

Y.A.B Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-Undang bernama suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan bagi tahun 2018 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu bagi jumlah perkhidmatan bagi tahun ini dibacakan bagi kali yang pertama.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon menyokong

Setiausaha Dewan:

Rang Undang-undang Bernama Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang disatukan untuk perkhidmatan bagi tahun 2018 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Rang Undang-undang telah dibacakan untuk kali yang pertama.

Y.A.B Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, mengikut Peraturan 59, Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang, saya mencadangkan bacaan kali yang kedua Rang Undang-Undang ini diteruskan dengan serta merta.

Setiausaha Dewan:

Rang Undang-Undang Perbekalan Bagi Tahun 2018 bacaan bagi kali yang kedua.

Y.A.B Ketua Menteri:

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-Undang bernama Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada kumpulan wang disatukan untuk perkhidmatan bagi tahun 2018 dan bagi memperuntukkan jumlah wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu dibacakan bagi kali yang kedua.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Sila.

Y.A.B. Ketua Menteri:

“Belanjawan Marhaen”.

Belanjawan Marhaen adalah kenyataan dasar yang mencerminkan nilai-nilai teras Kerajaan Negeri Pakatan Harapan Pulau Pinang. Kita perlu menjaga kebajikan rakyat marhaen iaitu orang kebanyakan dan keluarga-keluarga bekerja. Kita harus memastikan kehidupan rakyat kita menjadi “kalis masa hadapan” (*future proof*) agar tidak ada sesiapa yang ketinggalan dalam ekonomi digital Revolusi Industri Ke-4.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, sepanjang 10 tahun yang terakhir, ekonomi Pulau Pinang telah berkembang pesat. Apabila kita mengambil alih tampuk pentadbiran pada Mac 2008 hampir 10 tahun dahulu, Pulau Pinang sedang bergelut dengan pelbagai ketidakpastian dan masa depan kelihatan suram, krisis kewangan sedunia melanda dan kelebihan kos berbanding (*comparative cost advantage*) negeri ini sebagai hub pembuatan global telah terhakis dan pelaburan baru diancam oleh ekonomi-ekonomi memunculkan (*emerging economies*) seperti gergasi China. Rentetan daripada itu sektor pembuatan mula menjadi lompong apabila kilang-kilang di Pulau Pinang berpindah ke China, Vietnam dan Indonesia. Industri pelancongan dan perkhidmatan pula berada dalam keadaan lelah dan terdapat kekurangan keyakinan perniagaan yang ketara.

Pentadbiran negeri pula pada masa itu ibarat enjin diesel lama yang bingit dan lembab serta bergerak secara tersangkut-sangkut. Mematukkan asap hitam, ia menonjolkan gejala-gejala enjin yang kurang efisien dan kotor. Rakyat akhirnya membuat keputusan untuk menukar krew beserta pemandunya pada Pilihan Raya Umum 2008 dengan membawa masuk sekumpulan orang baru yang kurang berpengalaman, namun penuh dengan tenaga dan idea baru serta komited terhadap pembaharuan. Benar, kita tidak mempunyai pengalaman mentadbir kerajaan tetapi kita juga tidak berpengalaman dalam rasuah.

Kerajaan baru lantas melancarkan Pulau Pinang sebagai negeri keusahawanan dan berkeadilan bagi merangsangkan kembali ekonomi. Negeri keusahawanan berkisar pada kerjasama antara pihak-pihak berkepentingan utama dalam sektor ekonomi dan sosial serta perkongsian antara sektor awam, swasta dan rakyat ataupun *3Ps Partnership: Public, Private dan People Partnership*. Pulau Pinang telah berjaya dalam usaha memangkinkan pertumbuhan ekonomi dengan bantuan pentadbiran CAT yang cekap, akauntabel dan telus. Maju 10 tahun ke hadapan, pencapaian kita nyata terang dan jelas. Ekonomi Pulau Pinang telah kembali pulih dan berkeyakinan semula khususnya dalam dua (2) tunjang ekonomi kita iaitu sektor pembuatan dan sektor perkhidmatan yang sama-sama secara bersama menyumbangkan lebih 95% KDNK atau GDP. Pertumbuhan KDNK kita pula menjangkau kadar pertumbuhan negara dan dijangka akan bertambah 6% pada tahun ini berbanding dengan ramalan 5.2% bagi Malaysia. Malah sektor pertanian juga berkembang bersama-sama dengan pertumbuhan pesat sektor pembuatan dan pelancongan daripada 1.6% KDNK pada tahun 2007 kepada 2% KDNK pada tahun 2016 terutama sekali industri penternakan ikan laut. Daripada hampir tiada apa-apa sektor penternakan ikan laut di Pulau Pinang kini antara yang terbesar di Malaysia dengan nilai sebanyak RM1,114 juta dengan hasil 58,682 tan pada tahun 2015.

Hasil daripada itu, KDNK per kapita di Pulau Pinang telah meningkat daripada RM33,597 pada tahun 2010 kepada RM47,322 pada tahun 2016, iaitu peningkatan 30%. KDNK per kapita di Pulau Pinang adalah yang kedua tertinggi di Malaysia selepas Kuala Lumpur. Kadar pelaburan di Pulau Pinang adalah pada tahap 2.1% iaitu yang kedua terendah di negara bagi tahun 2016. Pada masa yang sama jurang pendapatan (*income inequality*) di Pulau Pinang pula telah berkurangan. Pekali Gini bagi negeri kita telah menurun daripada 0.419 pada tahun 2009 kepada 0.356 pada tahun 2016 iaitu pembaikan atau pengurangan sebanyak 15%.

Dari tahun 2015 sehingga separuh tahun pertama 2017 Pulau Pinang berjaya menarik sebanyak RM13.8 billion dalam bentuk Pelaburan Langsung Asing (FDI) yang diluluskan iaitu kedua tertinggi di negara selepas Johor. Pemulihan industri pembuatan ini dicerminkan dalam hakikat bahawa Pulau Pinang telah sekali lagi muncul sebagai juara pelaburan di Malaysia meskipun jumlah pelaburan yang diluluskan untuk Malaysia telah kurang sebanyak 28.2% bagi separuh tahun pertama tahun ini iaitu daripada RM88.4 billion pada tahun 2016 kepada RM65.4 billion berbanding dengan tahun lepas, sebaliknya Pulau Pinang telah menongkah arus apabila jumlah pelaburan yang diluluskan telah meningkat sebanyak 188% daripada 2.67 billion pada tahun 2016 untuk enam (6) bulan pertama kepada 7.7 billion untuk enam (6) bulan pertama 2017, juara Malaysia sekali lagi.

Sektor pelancongan juga telah berkembang dengan pembukaan hotel-hotel baru dan kadar penginapan yang lebih tinggi malah Pulau Pinang adalah penyumbang terbesar cukai pelancongan baru yang dikenakan kepada pelancong asing pada kadar RM10.00 seorang yang dilaksanakan pada 1 September tahun ini dengan jumlah kutipan sebanyak RM241,460.00 dalam sebulan iaitu lebih besar daripada Kuala Lumpur. Ini menunjukkan Pulau Pinang telah menarik lebih ramai pelancong asing berbanding dengan Kuala Lumpur.

Bilangan penumpang di Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang telah mencecah 6.7 juta orang pada tahun lepas melangkaui kapasiti 6.5 juta orang empat (4) tahun sebelum dijangkakan. Tahun ini bilangan penumpang dijangkakan akan mencecah 7.1 juta orang ekoran pengumuman syarikat penerbangan nombor 1 atau termasyur di dunia iaitu Qatar Airways bahawa penerbangan langsung dari Doha ke Pulau Pinang bakal bermula pada 6 Februari 2018. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengumumkan penaiktarafan Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang dalam ucapan Bajet 2018. Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Semua orang gemarkan Pulau Pinang kerana makanan kita, kebudayaan dan sejarah kita yang hidup subur serta bandaraya kita yang menjanjikan peluang dan kebebasan. Pada tahun 2008, George Town dikurniakan status Warisan Dunia oleh UNESCO dan kini menjadi bandaraya konvensyen dan pameran dengan prasarana yang bertaraf antarabangsa serta pasaran perlancongan perubatan terbesar di Malaysia. Kumpulan Island Hospital telah mengumumkan pelaburan sebanyak RM2 billion untuk membina hospital swasta paling besar di Pulau Pinang dan mungkin di Malaysia dengan 1,000 buah katil.

Dahulu dikenali sebagai antara bandaraya terkotor di Malaysia pada tahun 2008, Pulau Pinang secara khususnya George Town telah bertukar menjadi antara yang terbersih di Malaysia, bukan sahaja kita bersih dari segi fizikal tetapi kita juga mengamalkan pentadbiran bersih yang dipuji oleh *transparency international* serta laporan Ketua Audit Negara setiap tahun.

Kita telah menjanjikan kepada rakyat Pulau Pinang sebuah kerajaan yang cekap, akauntabiliti dan telus, dan kita berpegang kepada janji tersebut. Projek kerajaan tidak kira besar atau kecil, semuanya diputuskan melalui tender terbuka dengan kompetitif. Semua anggota pentadbiran mengisytiharkan harta mereka secara terbuka. Politik dan perniagaan dipisahkan yakni ahli-ahli keluarga pemimpin kerajaan tidak dibenarkan untuk mengurus niaga dengan kerajaan.

Kisah kejayaan dalam 10 tahun ini dicerminkan melalui lebih bajet tahunan sejak tahun 2008 yang berjumlah RM578 juta dari tahun 2008 hingga 2015 iaitu lebih daripada jumlah RM373 juta yang dikumpulkan selama 50 tahun dari 1957 hingga 2007. Rezab tunai pula meningkat lebih RM1 bilion kepada RM1.8 bilion dan hutang negeri telah dikurangkan dengan begitu mengagumkan iaitu sebanyak 90%. Jelas, 9 tahun pentadbiran Pakatan Harapan telah memperlihatkan betapa banyak boleh dilakukan berbanding dengan 50 tahun terdahulu sebelum tahun 2008. Inilah faktor utama Kerajaan Negeri Pakatan Harapan di Pulau Pinang kekal kukuh dan senantiasa dipercayai oleh rakyat.

Kita juga menginginkan pembangunan seimbang. Daripada RM3.1 bilion yang dibelanjakan untuk kerja infrastruktur sejak tahun 2008, RM2.3 bilion atau 77% telah dibelanjakan di Seberang Perai. Sekaligus memastikan tiada wilayah atau kawasan yang ketinggalan. Namun sekadar pro-pertumbuhan dan pro-pekerjaan tidak memadai, kita juga mesti pro-mahir. Setelah menjana pembangunan ekonomi kita tumpu pula perhatian terhadap unsur sosio politik bagi mengukuhkan Pulau Pinang sebagai sebuah negeri berkeadilan.

Dato' Yang di-Pertua, Pulau Pinang dianggap sebagai bandaraya paling berdaya huni di Malaysia. Wawasan kita untuk mewujudkan Pulau Pinang yang berdaya huni di mana rakyat dan segenap lapisan masyarakat dapat hidup dengan sejahtera adalah dengan meraikan kebebasan dan kepelbagaian. Seni dan budaya dalam sebuah bandaraya kosmopolitan mengukuhkan komuniti yang bersih, hijau, sihat dan selamat serta menambahkan jaringan perhubungan selaras dengan ekonomi digital masa depan.

Pertamanya saya hendak mengumumkan Kerajaan Negeri akan melancarkan kad pintar baharu bagi semua rakyat Pulau Pinang yang dipanggil "*I Love Penang*" atau "Saya Sayang Pulau Pinang". Kad ini merupakan kunci bagi mencapai pelbagai kemudahan dan faedah sosial yang disediakan oleh Kerajaan Negeri. Pengurusan dan pengagihan semula program kebajikan kerajaan termasuk program-program di bawah I-Sejahtera akan diselaraskan dan akan diintegrasikan oleh kad "*I Love Penang*". "Saya Sayang Pulau Pinang" ini akan memudahkan hidup rakyat Pulau Pinang. Pada masa depan kita hanya perlu membawa kad tersebut dan kad itu mungkin mengambil bentuk maya dalam aplikasi telefon bimbit bagi mencapai segala pembayaran faedah dan kemudahan.

Kad "*I love Penang*" atau "Saya Sayang Pulau Pinang" ini amat bermanfaat kepada rakyat marhaen dan pada masa yang sama menjadi instrumen Kerajaan Negeri untuk menyerap pemakaian analisa *big data* dalam proses penggubalan dasar berasaskan bukti atau *evidence based policy making* serta penyampaian perkhidmatan awam. Kita akan menggunakan prinsip ekonomi perilaku atau *behavioral economics* sepertimana yang dipopularkan oleh pemenang Anugerah Nobel, ahli ekonomi tahun ini, Richard Thaler, untuk menggerakkan atau *nudge* ...(dengan izin) orang ramai untuk mencapai penyampaian dan prestasi yang lebih baik.

Badan pemikir Kerajaan Negeri, *Penang Institute* akan ditugaskan dengan pelaksanaan kad "*I love Penang*" atau "Saya Sayang Pulau Pinang" selaras dengan itu peruntukan untuk *Penang Institute* telah ditingkatkan pada RM4.5 juta.

Satu contoh pendekatan *nudge economics* melalui kad "*I Love Penang*" adalah dengan menyediakan insentif bagi meningkatkan penggunaan bas awam untuk mengurangkan kesesakan trafik. Pada 2018 Kerajaan Negeri akan memperuntukkan RM15 juta untuk menggalakkan lebih ramai orang untuk menggunakan bas awam di Pulau Pinang dengan menyediakan perkhidmatan bas percuma di waktu puncak pada pagi dan petang untuk semua bas di Pulau Pinang. Kita juga akan berkerjasama dengan Rapid Penang untuk meluaskan rangkaian perkhidmatan, merombak laluan bas bagi mengurangkan masa perjalanan, meningkatkan kekerapan dan kebolehpercayaan serta menambah bilangan bas di jalan raya.

Kita mahukan hubungan 'menang-menang' dengan Rapid Penang. Pengembangan program bas percuma ini, meningkatkan penggunaan hasil dan perniagaan sampingan dengan ketara sekali bagi Rapid Penang. Pada masa yang sama, Rapid Penang harus membantu Pulau Pinang dengan menyediakan lebih banyak bas baharu dan meningkatkan mutu perkhidmatan. Kita harap Rapid Penang akan menambah 200 buah bas baharu. Semua di atas hanya boleh berjaya sekiranya kita menerima pakai sistem kad pintar, *cashless* atau tanpa tunai yang membenarkan kedua-dua pengguna dan operator bas memantau perjalanan bas dan penggunaan secara elektronik.

Kerajaan Negeri dan MBPP telah membelanjakan sebanyak RM21 juta sejak tahun 2008 untuk menyediakan bas percuma CAT di kawasan George Town serta bas bersubsidi dari Seberang Perai ke Pulau Pinang bagi mereka yang bekerja di Zon Perdagangan Bebas Bayan Lepas. MBPP akan meningkatkan bilangan bas percuma CAT daripada tiga (3) hingga lima (5) buah bas percuma pada tahun 2018 dengan peningkatan kos daripada RM666,000 kepada RM1.1 juta setahun.

Kerajaan Negeri akan mewujudkan *Transport Penang* satu unit perancang terdiri daripada sekumpulan perancang pengangkutan, *modelers* dan pakar yang akan melapor kepada Majlis Pengangkutan Pulau Pinang yang diketuai oleh Ahli EXCO, YB. Padang Kota.

Ruang awam dan pembinaan komuniti. Hutan bandar dan taman awam di Pulau Pinang sememangnya satu aset penting yang amat kita banggakan. Kerajaan ini komited untuk mengekalkan hutan bandar dan menaik taraf taman-taman awam. Taman-taman awam ini termasuk siar kaki, medan, bangku tepi jalan dan juga lorong belakang adalah penting kerana inilah tempat kita bersua, berbual-bual dengan jiran dan kenalan di mana pasangan muda boleh membawa anak kecil ke taman permainan dan di mana ibu bapa kita, pakcik dan makcik tua boleh bersenam di pagi hari. Di tempat-tempat inilah komuniti dapat dibentuk dan dilentur.

Pada bulan Mei 2017 kita telah meluluskan undang-undang baharu iaitu Enakmen Perbadanan Stadium dan Kawasan Lapang 2017, untuk membuka jalan kepada perancangan dan pengurusan stadium dan ruang awam yang lebih holistik di Pulau Pinang. Sebagai langkah seterusnya kita akan mengeluarkan Pelan Taman Pulau Pinang yang terperinci di bawah naungan *Penang Institute* untuk menambah baik taman-taman dan akhirnya menghubungkan semua taman-taman kepada satu sesawang koridor hijau dengan penyambung taman.

Seketika pembangunan baharu seperti di *Gurney Wharf* menjadi kenyataan di Pulau Pinang. Beberapa bidang tanah akan dibangunkan kepada taman yang menarik dan terbuka kepada orang ramai secara percuma, bagi *Gurney Wharf* hampir 60 ekar tambak tanah laut akan dijadikan ruang rekreasi *waterfront* bertaraf antarabangsa.

Pulau Pinang Aktif dan Sihat: RM45 juta Untuk Menjadikan Pulau Pinang Negeri Berbasikal. Saya telah mengumumkan pada tahun 2016 tentang wawasan Pulau Pinang sebagai negeri berbasikal. Sejak itu kita telah bekerjasama dengan sektor swasta untuk mewujudkan koridor basikal di bawah Pelan Induk Laluan Berbasikal di Pulau Pinang. Pembinaan laluan basikal di tepi pantai yang bakal menghubungkan Straits Quay di Tanjung Tokong di kawasan Timur Laut daripada Jambatan Sultan Abdul Halim Muadzam Shah di kawasan Barat Daya. Dikongsi bersama sektor swasta dengan kos RM45 juta sepanjang 39.3 kilometer termasuk titi lingkaran atau *spiral bridge*. 21.2 kilometer laluan basikal telah pun dibina dan selebihnya dijangka siap menjelang tahun 2020.

Penggalakkan gaya hidup berbasikal adalah baik bukan sahaja untuk Pulau Pinang yang sihat tetapi juga bagus untuk perniagaan-perniagaan kecil seperti kedai basikal dan kafe yang tumbuh bagai cendawan tumbuh selepas hujan di serata Negeri Pulau Pinang.

Sukan, RM275 juta lebih infrastruktur sukan untuk menjadikan badminton dan renang sebagai sukan teras. 82 gelanggang baharu badminton akan disediakan dan empat (4) kolam renang bersaiz olimpik akan dibina. Rakyat Malaysia gemar dengan juara-juara badminton seperti mendiang Dato' Eddy dan Dato' David Choong serta pemain semasa Dato' Lim Chong Wei dan Chan Peng Soon. Kita harus merencanakan pembangunan badminton sebagai sukan kompetitif serta aktiviti rekreasi sihat dalam kalangan rakyat Pulau Pinang. Justeru Kerajaan Negeri telah memperuntukkan RM60 juta bagi dua (2) kompleks badminton baharu di Lebuhraya Macallum iaitu lapan (8) gelanggang badminton dan satu (1) gelanggang bola keranjang secara bersama dan di Sungai Pinang 12 gelanggang badminton. Terdapat juga inisiatif swasta untuk membina Akademi Badminton Pulau Pinang yang bernilai RM22 juta dengan 16 buah gelanggang badminton berserta kemudahan-kemudahan lain di Persiaran Karpal Singh. Satu (1) Kompleks Badminton RM2.5 juta terdiri daripada enam (6) gelanggang akan dibina di Jalan Bukit Panchor, Seberang Perai Selatan.

Kita juga sedang membina satu (1) lagi kompleks sukan di Butterworth yang merangkumi kolam renang dan 30 gelanggang badminton dengan kos lebih kurang RM60 juta. Pulau Pinang akan mempunyai tambahan empat (4) kolam renang dan 84 gelanggang badminton dalam masa empat (4) tahun. 10 gelanggang badminton baharu dan sebuah kolam renang bersaiz olimpik telah pun siap dibina oleh MBPP di Relau dengan kos lebih RM20 juta.

Di Bukit Mertajam, Kerajaan Negeri mencadangkan satu stadium hoki baharu bernilai RM7 juta yang akan dibiayai bersama dengan sektor swasta. Bagi sukan bola sepak kita akan menaiktaraf stadium mini di Permatang Rawa dengan kos RM2.5 juta bagi memanfaatkan rakyat tempatan.

Sebuah kompleks sukan baharu akan disumbang oleh sektor swasta dengan kos sehingga RM100 juta yang merangkumi velodrom tertutup, kompleks kolam renang bersaiz Olimpik serta padang bola sepak terbuka di Pantai Jerejak, Bayan Baru.

Selain menjadikan kita aktif dan sihat, aktiviti sukan dapat merapatkan hubungan rakan-rakan dan komuniti tanpa mengira etnik, agama dan jantina. Kita berniat untuk menaik taraf prasarana sukan komuniti seperti gelanggang bola keranjang dan futsal di Pulau Pinang.

Dato' Yang di-Pertua, saya juga sedar bahawa e-sukan sangat popular dalam kalangan anak muda. Sungguhpun kita tidak faham, tidak bermakna kita tidak boleh memberikan sokongan. E-sukan telah muncul sebagai sukan antarabangsa dengan pasukan profesional dan pemain dari setiap pelusuk dunia. Di Pulau Pinang, Kerajaan Negeri akan memudah cara pembangunan sukan e-sukan dengan peruntukan sehingga RM1 juta untuk membantu pemain dan pasukan di bawah 25 tahun untuk melatih dan bersaing di dalam kejohanan antarabangsa *eGames*. Melalui Perbadanan Pembangunan Belia Pulau Pinang (PYDC), kerajaan akan membantu memadamkan pasukan e-sukan di Pulau Pinang dengan para penaja.

Pembangunan Kemahiran Modal Insan, (STEM) RM70 juta untuk STEM. Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang - PDC dan *Invest Penang*, minta maaf, RM75 juta untuk STEM, bukan RM70 juta, RM75 juta untuk STEM. Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan *Invest Penang* akan terus membantu perusahaan kecil dan sederhana melalui perkhidmatan nasihat dan latihan PKS atau dikenali sebagai SMART yang menggalakkan pelaburan sumber tempatan serta perkhidmatan perangkaan, padanan pasaran dan pengemaskinian teknologi, RM20 juta untuk SME Centre di Zon Perindustrian Bebas Bayan Lepas yang menawarkan sewa bersubsidi. Dan SME Village yang bernilai RM67 juta yang menawarkan 150 ekar tanah untuk dibeli kepada perindustrian kecil dan sederhana untuk membina kilang-kilang mereka.

Penang Institute akan memulakan *Penang Leadership Academy* untuk membawa masuk kursus kepimpinan dan keusahawanan *cutting edge* daripada pakar-pakar di dalam industri di seluruh dunia. RM1 juta akan diperuntukkan untuk menyediakan program peningkatan pengurusan dan latihan dan latihan semula dengan ilmu pengetahuan terkini bagi mempersiapkan pengurus-pengurus kita menghadapi masa hadapan digital. RM2 juta telah diperuntukkan setiap tahun untuk program German Meister yang menawarkan yuran tuisyen percuma untuk latihan vokasional German kepada pelajar-pelajar yang bekerja dan juga belajar pada masa yang sama dan latihan vokasional German adalah diakui sebagai terbaik di dunia.

Untuk membuktikan penekanan kita terhadap modal insan sebagai sumber ekonomi utama, Kerajaan Negeri akan terus memberi bayaran sebanyak RM1,000 secara *one off* kepada pelajar-pelajar Pulau Pinang yang menyambung pelajaran di institusi pengajian tinggi tempatan di Semenanjung Malaysia termasuk AIMST, *Wawasan Open University*, *TAR College* dan *TAR University College* dan juga RM1,200 kepada pelajar yang melanjutkan pelajaran di Sabah dan Sarawak. Setakat ini 21,675 pelajar Pulau Pinang telah menikmatinya bersamaan dengan kos melebihi RM20 juta yang dibayar sejak tahun 2008.

Sebagai lanjutan kepada komitmen kita terhadap peningkatan sumber manusia, Kerajaan Negeri berhasrat untuk mengumumkan kepada pelajar Pulau Pinang tahun pertama yang diterima masuk ke sekolah vokasional tempatan di Malaysia, bayaran RM300.00 bermula tahun 2018. Sejumlah RM2 juta akan diperuntukkan.

Kerajaan Negeri dan PDC telah memperuntukkan 13,000 kaki persegi ruang boleh sewa di Wisma Yeap Chor Ee bernilai RM23 juta di tengah-tengah Bandaraya Warisan George Town pada kadar sewaan bersubsidi untuk mewujudkan ruang kolaborasi yang fleksibel. Kadar penghunian untuk ruang *co-working* atau *co-working space* adalah 94%. Kita membayangkan ruang ini sebagai ruang sosial untuk membina komuniti sains yang rancak dan berfungsi sebagai pemangkin untuk berinteraksi, mendidik, menginspirasi dan menghubungkan orang awam terutama pelajar dan anak muda di Pulau Pinang dalam usaha kreatif dan inovasi. Dengan memadamkan warisan dan teknologi, bangunan-bangunan warisan perdana yang dibaikpulih ini menempatkan Kafe Sains Pulau Pinang untuk menggalakkan pembelajaran sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik atau STEM dengan cara yang menyeronokkan dan kreatif.

Bagaimana kita menyediakan generasi akan datang menghadapi cabaran dan peluang yang ditawarkan oleh industri 4.0? Industri 4.0 disifatkan sebagai gabungan teknologi yang menggabungkan lingkungan fizikal, digital dan biologikal. Industri 4.0 adalah keadaan masa depan di mana dunia saling berhubung dan mesin berinteraksi dengan satu sama lain di mana robot akan melaksana, mesin bekerjasama melalui *internet of things* dan *big data analytics* digunakan untuk membuat keputusan secara *real tight*.

Namun begitu, kita harus ingat walaupun *data is king, talent is everything*. Secara permulaan Kerajaan Negeri akan memperuntukkan RM2 juta untuk *coding classes* atau kelas pengekodan komputer di Pulau Pinang yang akan dikelolakan oleh Kluster Sains Pulau Pinang di Wisma Yeap Chor Ee. Dijangkakan sebanyak 118,000 pelajar sekolah rendah dan sekolah menengah akan menikmati manfaat ini. Pendidikan terutamanya di dalam Sains dan Matematik dan *coding classes* adalah asas kepada Industri 4.0. Mari kita mempersiapkan anak-anak kita dengan awal supaya mereka akan bersedia menghadapi cabaran hari esok.

Sehingga kini, kita telah melaburkan RM62 juta di Pulau Pinang untuk pelbagai program STEM, termasuk Pusat Pembelajaran Karpal Singh, Penang Tech Dome, Perpustakaan Digital Pulau Pinang, Kafe Sains Pulau Pinang dan Pesta Sains Antarabangsa Pulau Pinang. Penambahbaikan peruntukan sebanyak RM2 juta untuk kelas *coding* dan pembinaan Perpustakaan Digital Pulau Pinang yang kedua dan yang baru sebanyak RM10.8 juta membawa jumlah pelaburan di dalam pendidikan STEM sebanyak RM75 juta.

YB. Dato' Yang di-Pertua,

RM30 juta untuk Daerah Seni Pulau Pinang, *Penang Art Street* dan RM4 juta untuk KOTAK. Seni dan budaya membentuk dan melakar citra dan sifat sesebuah bandaraya sebagai bertaraf antarabangsa dan kosmopolitan. Bandaraya tanpa seni dan budaya adalah bandaraya tanpa jiwa, seperti sehelai kertas kosong. Saksikan kejayaan Festival George Town membawa perhatian kepada Pulau Pinang terutamanya lukisan dinding di deretan rumah kedai warisan yang menarik pelawat berduyun-duyun ke dinding-dinding termasyur seperti *siblings riding a bicycle*. Sesungguhnya seni dan budaya mampu menjadi *game changer* mengubah situasi ekonomi Pulau Pinang.

Kerajaan Negeri Pulau Pinang membayangkan untuk mewujudkan satu hub seni kontemporari sebagai pemangkin ekonomi kepada industri kreatif di Pulau Pinang. Satu tapak pembangunan seluar 9.2 ekar berdekatan Gat Lebu MacCallum di Georgetown telah dikenalpasti sebagai ruang terbaik untuk menempatkan Daerah Seni Pulau Pinang atau *Penang Art Street*, satu perbandaran kontena yang akan dibina dengan kos permulaan sebanyak RM30 juta.

Daerah Seni Pulau Pinang akan menjadi tuan rumah kepada koleksi galeri seni, muzium budaya, ruang pameran, studio seni dan muzik, sekolah seni dan bengkel seni yang terbesar di Malaysia. Untuk melengkapkan ruang-ruang seni tersebut, perkhidmatan sampingan seperti kedai buku seni, kedai barangan seni, kedai bingkai dan khidmat kurier juga akan disediakan. Dengan keestektikan moden dan urban, konsep bandaraya kontena 100,000 kaki persegi ini akan menjadi yang terbesar di dunia. Daerah Seni Pulau Pinang bukan sahaja satu projek untuk rakyat Pulau Pinang tetapi juga untuk dikongsi dengan semua rakyat Malaysia.

Satu lagi projek ialah KOTAK, satu komuniti pusat beli belah jalanan seni dan budaya akan dibangunkan di Persiaran Karpal Singh berdekatan George Town. Ianya terdiri daripada 58 unit kontena yang bakal mempromosikan seni, warisan dan budaya tempatan masyarakat Melayu. Ini adalah inisiatif swasta yang menelan belanja sebanyak RM4 juta. Kerajaan Negeri telah menyediakan sebidang tanah pada kadar nominal supaya lot-lot tersebut boleh disewakan pada kadar yang rendah iaitu RM600 sebulan termasuk bil elektrik dan air.

YB. Dato' Yang di-Pertua,

Kerajaan Negeri akan membelanjakan RM1 juta wang benih untuk menaik taraf prasarana awam di presint sekitar Little India di George Town. Satu pintu gerbang yang akan dibiayai oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang akan dibina. Dewan Perniagaan India Pulau Pinang juga telah pun bersetuju untuk menaja projek-projek yang perlu untuk mewujudkan satu pusat kebudayaan India dan aktiviti keagamaan sebagai satu wardah untuk mempamerkan warisan kepelbagaian Pulau Pinang.

Kerajaan Negeri menghasratkan kawasan Warisan Dunia UNESCO George Town untuk terus didiami oleh masyarakat setempat dan penghuni jangka panjang demi mengekalkan keunikan dan ketertarikan yang menjadikan Pulau Pinang teristimewa dan terulung. Wang benih sebanyak RM3 juta

akan disediakan untuk mengadakan Geran Premis Warisan bagi membantu kos membaikpulih fizikal, memelihara dan memulihara premis warisan dan pelaksanaan program insentif kepada pemilik premis yang menyewakan premis secara jangka panjang pada kadar yang berpatutan.

RM5.62 juta telah dibelanjakan oleh MBPP untuk memulihkan enam (6) buah rumah kedai usang di Lebuhr Kimberley yang akan disewakan kepada tukang mahir seni tradisi dan perniagaan tempatan. RM9.63 juta akan dibelanjakan untuk festival dan sambutan warisan demi menciptakan kesedaran yang mampu menggalakkan, memelihara dan melindungi usaha pemuliharaan warisan.

YB. Dato' Yang di-Pertua,

Hal Ehwal Agama Bukan Islam, peruntukan tahunan RM1.1 juta akan terus disalurkan kepada Lembaga Wakaf Hindu yang melaksanakan tugas berkanun untuk menyelia kuil-kuil Hindu dari pejabatnya dalam sebuah bangunan warisan indah yang disediakan oleh Kerajaan Negeri di Jalan Macalister. Dan dalam bangunan Lembaga Wakaf Hindu di Jalan Macalister, sebuah restoran India beroperasi di situ, iaitu satu-satunya restoran India yang menjalankan perniagaan dalam bangunan Kerajaan di Malaysia. Sejak tahun 2008, RM30 juta telah diagihkan kepada kumpulan-kumpulan dan tempat-tempat beribadat bukan Islam. Tanah juga disediakan untuk tokong, kuil dan gereja. Kerajaan Negeri telah memperuntukkan 20 ekar tanah, *prime land* untuk dijual di Ampang Jajar, Butterworth yang dipisahkan kepada 32 lot. Berikutan permintaan yang tinggi, 50 ekar tambahan tanah akan disediakan di Batu Kawan untuk dijual kepada pertubuhan bukan Islam.

Kerajaan Negeri akan terus memberi peruntukan kepada sekolah-sekolah vernakular dan Sekolah Persendirian Cina seperti mana diamalkan sejak tahun 2008 di samping memperuntukkan tanah kepada mereka iaitu RM8.5 juta untuk sekolah Cina dan RM2 juta untuk sekolah Tamil. Kerajaan Negeri juga sanggup memberi tanah kepada Kerajaan Persekutuan bagi tujuan membina sekolah menengah Tamil yang pertama di negara ini.

YB. Dato' Yang di-Pertua,

RM60 juta untuk Program Penang Sihat bagi isi rumah berpendapatan rendah bawah RM5,000.00 sebulan. Pulau Pinang mungkin sebuah negeri kecil dari segi keluasan tanah tetapi kita merupakan satu keluarga besar. Sebagai negeri berkebakikan, adalah menjadi tanggungjawab kita untuk bantu membantu antara satu sama lain bagi memastikan golongan tidak bernasib baik tidak dilupai. Sejak mengambil alih pentadbiran Pulau Pinang pada tahun 2008, Kerajaan Negeri telah mengagihkan RM412 juta wang tunai kepada rakyat Pulau Pinang sehingga tahun 2016 sebagai ganjaran atau dividen kerana memilih kerajaan yang bersih dan bebas rasuah. Inilah intipati Belanjawan Marhaen.

Kesihatan itu khazanah, *health is wealth* dan perbelanjaan kesihatan setiap isi rumah makin meningkat mutakhir ini. Dari tahun 2018, Kerajaan Negeri akan memperkenalkan Program Penang Sihat bagi isi rumah berpendapatan RM5,000 sebulan ke bawah. Oleh kerana pendapatan penengah atau *medium income* di Pulau Pinang adalah RM5,409 seisi rumah, maka paras pendapatan RM5,000 yang ditetapkan ini akan membantu golongan bekerja yang paling memerlukannya.

Setiap tahun, setiap isi rumah ini akan diberi kredit RM300 dalam kad *I Love Penang* untuk membayar yuran perkhidmatan pesakit luar beserta ubat dengan had RM50 setiap lawatan kepada doktor swasta. Individu yang tidak berkahwin dengan pendapatan kurang daripada RM2,500 sebulan akan mendapat kredit RM150 setahun dengan had sama RM50 setiap lawatan. Ini akan membantu golongan Marhaen yang sakit agar mereka dapat melawat doktor dengan segera tanpa perlu risau mengenai caj mahal atau berkunjung ke klinik kerajaan yang terlalu jauh daripada rumah. Program yang bakal memanfaatkan RM195,000 rumah atau isi rumah dijangkakan menelan perbelanjaan RM60 juta setahun. Ini merupakan tanggungjawab besar yang dipikul oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang meskipun kesihatan merupakan bidang kuasa Persekutuan semata-mata. Ini berbeza dengan Kerajaan Persekutuan dalam Bajet 2018 yang memotong kos perbekalan barangan farmasitikal dan kesihatan awam sebanyak RM19 juta daripada RM950 juta pada tahun 2017 kepada RM931 juta pada tahun depan.

Program Pemeriksaan Mamogram percuma bagi wanita yang berusia 35 tahun ke atas akan diteruskan. Setakat ini lebih 10,000 wanita telah menerima manfaat ini dan RM3.2 juta adalah diperuntukkan bagi tahun depan. Dijangkakan 30,000 wanita akan menikmati pemeriksaan mamogram percuma menjelang tahun 2020.

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri,

RM15 juta bantuan penjagaan anak untuk ibu bekerjaya. Mana-mana negara yang mencapai status ekonomi berpendapatan tinggi secara lazimnya mempunyai kadar penyertaan buruh wanita atau

female labour participation rate sekurang-kurangnya 65%. Kadar penyertaan buruh wanita di Pulau Pinang hanyalah 58% dan kita ingin mengiktiraf sumbangan mereka serta memperkasa dan menggalakkan lebih lagi wanita untuk bekerja. Dari tahun 2018 semua ibu bekerjaya *as career women* sehingga usia 60 tahun dengan anak sehingga usia 6 tahun akan dibayar insentif tunai sebanyak RM300 setahun. Lebih kurang 50,000 isu rumah di Pulau Pinang dan mempunyai sekurang-kurangnya seorang anak kecil berpotensi untuk memanfaatkan program ini. Program ini akan menelan belanja sebanyak RM15 juta untuk tahun 2018.

Program Warga Emas Dan OKU,

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Program Penghargaan Warga Emas sebanyak RM100 setiap tahun diberikan kepada mereka yang berusia lebih 60 tahun sebagai dividen anti rasuah dan juga penghargaan kepada sumbangan warga emas. Ini adalah Program Emas yang pertama yang diperkenalkan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang. So kita ada banyak sentimen terhadap Program Warga Emas dan kita masih ingat bila kita perkenalkannya ia dibantai teruk-teruk oleh parti lawan. Dianggap sebagai Program Warga Emas adalah berdosa dan tidak harus diterima. Lihat rekod TV Barisan Nasional lah siapa lagi. Sungguhpun ada usaha untuk merosakkan atau mengagalkan program ini tetapi rakyat Pulau Pinang jelas menyokongnya kerana sehingga sekarang 193,823 orang warga emas telah pun menerima bayaran ini setakat 1 November 2017. Hampir 200,000 warga emas dan bayaran RM100 setiap tahun. Bermakna hampir RM20 juta telah diagihkan. Setelah menerima permintaan daripada orang ramai, Kerajaan Negeri akan meningkatkan bayaran sebanyak 30% daripada RM100 kepada RM130. Iaitu peningkatan perbelanjaan sebanyak RM6 juta.

Begitu juga dengan komuniti OKU yang diberi RM100 setahun dengan 10,478 penerima sehingga kini RM1.1 juta telah pun dibayar. Kerajaan Negeri turut meningkatkan pembayaran mereka sebanyak 30% daripada RM100 kepada RM130 dengan peningkatan sebanyak RM335,000.00

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, penjaja. Sesungguhnya makanan menyatukan rakyat Pulau Pinang dan penjaja biasa lah yang menjadikan makanan jalanan Pulau Pinang sebagai yang termashyur dan terkenal di dunia. Pelaksanaan GST pada tahun 2015 telah mengakibatkan kenaikan harga barangan dan ini telah menjejaskan penjaja biasa, peniaga jalanan dan vendor pasar malam.

Bagi meringankan beban mereka kerajaan telah memutuskan untuk memberi pengecualian lesen perniagaan secara *one off* bagi tahun 2018. Kos kepada kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan adalah lebih kurang RM500,000.00 dan seramai 29,000 penjaja dan peniaga kecil akan menerima manfaat pengecualian pembayaran lesen penjaja ini. Bagi setiap penjaja *amount* mungkin kecil tetapi ia menghantar mesej yang penting kepada semua bahawa Kerajaan Negeri memandang dan mengambil berat tentang anda.

Tambahan daripada itu Kerajaan Negeri akan memberi 2,000 kanopi khemah *I Love Penang* kepada peniaga yang berniaga secara terdedah secara percuma dan ini akan membabitkan kos RM600,000, *I Love Penang* punya khemah kita akan bagi 2,000 secara percuma kepada peniaga-peniaga di luar.

Kerajaan Negeri juga akan terus memberi pengecualian penuh bagi cukai pintu rumah kos rendah, kos sederhana rendah dan rumah kampung. Ini akan membantu golongan berpendapatan rendah jimat kos membayar RM8.9 juta kepada MBPP dan RM6 juta kepada MPSP.

Berbalik kepada ancaman denggi, YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri. Denggi merupakan ancaman kepada kesihatan dan keselamatan rakyat Pulau Pinang dalam tempoh 10 bulan pertama tahun 2017, telah berlaku 13 kematian akibat denggi di Pulau Pinang, ini adalah lebih daripada 12 orang yang meninggal pada keseluruhan tahun 2016. So kita belum habis tahun 2017 sudah ada 13 orang mati seluruh tahun 2016, 12 orang mati. So kita sudah lebih 1 orang sungguhpun tahun ini belum habis.

Kesukaran untuk menurunkan bilangan kematian ini memerlukan pemikiran semula dan pendekatan baru dalam perang melawan denggi dengan menggunakan teknologi kecerdasan buatan atau *artificial intelligence*. Kerajaan Negeri akan memakai aplikasi syarikat Silicon Valley yang mampu meramalkan kawasan *hotspot* denggi sebelum ianya berlaku sehingga tiga (3) bulan sebelumnya dengan menamakan program ini CAT juga, CAT tapi ini bukan Cekap, Akauntabiliti, Telus. CAT ini *Crush Aedes Totally*. Tindakan pencegahan yang menelan belanja RM420,000.00 setahun diharapkan dapat menyelamatkan nyawa. Pulau Pinang adalah negeri pertama di Malaysia untuk menguji aplikasi yang diluluskan oleh *United Nation* atau Bangsa-Bangsa Bersatu, *World Health Organisation* dan kadar

kematian jika dapat dikurangkan kita boleh berharap akan menjadi Pulau Pinang lebih selamat daripada denggi. Kerajaan Negeri juga memperuntukkan RM100,000.00 kepada Jabatan Kesihatan Pulau Pinang untuk menggalakan penyertaan komuniti dalam program bersama COMBI bagi menghapuskan kawasan pembiakan.

Tebatan banjir. Kerajaan Negeri telah membelanjakan RM531 juta bagi melaksanakan program projek tebatan banjir sejak tahun 2008. Ini tidak termasuk RM220 juta yang diumumkan dalam belanjawan 2017 yang merangkumi RM150 juta daripada Kerajaan Negeri, RM50 juta daripada PBAPP untuk memasang paip dari empangan Air Itam ke empangan Teluk Bahang, serta RM20 juta oleh kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan untuk projek tebatan banjir kecil-kecilan, terdapat keperluan untuk menggesa Kerajaan Persekutuan untuk segera menjalankan projek tebatan banjir Sungai Pinang yang merupakan punca utama banjir kilat di bahagian Pulau.

Pada 15 September 2017, Pulau Pinang dilanda hujan yang paling lebat dalam sejarah apabila menjadi mangsa, tempias Taufan Doksori. Empangan Air Itam telah mencatatkan penurunan hujan sebanyak 270 millimeter dalam satu malam sahaja, iaitu bersamaan dengan taburan hujan sebulan. Ini bermakna hujan satu bulan semua turun dalam satu hari. Ini menyebabkan paras air empangan Air Itam meningkat daripada 74% kepada lebih 100% dalam sehari sahaja. Sekiranya projek tebatan banjir Sungai Pinang sudah siap, saya akui ia juga tidak akan dapat mengelak daripada banjir yang begitu teruk ini tapi sekurang-kurangnya dapat mengurangkannya. Oleh kerana itu Kerajaan Persekutuan perlu bertindak dengan segera untuk memulakan kerja di Sungai Pinang. Tolonglah jalankan kerja sekarang, kalau tidak, tiada esok bagi mu.

Sebagai tindak balas segera terhadap banjir paling teruk dalam sejarah, sebanyak RM2.5 juta telah dibelanjakan untuk menjalankan 33 projek tebatan banjir secara tergempar bagi mengurangkan beban kerugian yang dialami banjir yang begitu teruk sekali, kerajaan telah memutuskan untuk memberi sumbangan ehsan *one-off* untuk menandakan banjir yang paling teruk dalam sejarah Pulau Pinang. Bayaran RM400 sekeluarga dan telah memperuntukkan RM3 juta bagi tujuan ini. Kedua-dua MBPP dan MPSP juga telah membelanjakan RM20 juta untuk pelbagai projek banjir.

Perumahan untuk semua. Kerajaan Negeri Pulau Pinang melalui PDC komited untuk membina sebanyak 27,230 unit perumahan mampu milik di 17 buah projek di ke semua lima (5) Daerah di Pulau Pinang. Kita bangga bahawa 24,227 unit perumahan kos rendah dan sederhana rendah telah dibina oleh PDC dan sektor swasta dalam tempoh 10 tahun dari 2008 hingga September 2017. Bagi tempoh yang sama panjang sebelum 2008, hanya 5,145 unit perumahan kos rendah dan sederhana rendah telah dibina atau hampir 5 kali ganda lebih kurang berbanding dengan pencapaian Kerajaan Negeri Pulau Pinang sekarang.

Projek perumahan mampu milik Bandar Cassia akan disiapkan pada akhir tahun ini, 39 buah rumah kampung akan dibina bagi penduduk Kampung Tok Subuh di Bukit Mertajam manakala 41 buah rumah kampung akan dibina di Kampung Kepala Gajah, Seberang Perai Selatan masing-masing dengan kos pembinaan RM4.5 juta di setiap kawasan dan ini adalah rumah kampung kos rendah. Pada masa yang sama, satu projek kos rendah 3 tingkat merangkumi 36 unit akan di bina di Taman Murai Jaya, Seberang Perai Selatan dengan kos RM4.6 juta.

Kerajaan Negeri tidak boleh melaksanakan lebih banyak projek rumah mampu milik dan rumah awam selagi Bank Negara tidak melonggarkan garis panduan pinjaman yang terlalu ketat, keras dan tidak berpatutan. Banyak unit perumahan mampu milik dan perumahan awam di Pulau Pinang kekal kosong bukan kerana tiada pembeli tetapi kerana pembeli tidak berjaya mendapat pinjaman perumahan. Kita harap Bank Negara harus memberi keutamaan kepada pembeli rumah pertama bagi rumah-rumah dibawah RM300,000 dan di dalam Dewan ini, ini bukan isu politik, ini isu rakyat kita sama-sama meminta dan telah menulis surat kepada Perdana Menteri minta beliau untuk mengarahkan Bank Negara, tolonglah longgarkan syarat-syarat pinjaman kerana kita bina rumah, rumah tak diduduki kerana anda tak mahu longgarkan ataupun benarkan pinjaman kepada *first time buyer* iaitu pembeli rumah pertama. Kalau nak ketatkan kepada yang bukan pembeli rumah pertama tak pa. Tapi mengapa nak susahkan, nak bebankan, aniayai pembeli rumah pertama. So itu saya harap disokong oleh semua ADUN-ADUN di sini. Betul dak? Betul dak?.....(gangguan). Betul la. Macam ni betul la. Okey baik.

Kelestarian Alam Sekitar. Kerajaan Negeri telah bertindak secara proaktif terhadap bencana alam dan semasa mengendali krisis. Kita segera turun padang dan memberi khidmat bantuan serta membaiki kerosakan yang berlaku akibat banjir dan tanah runtuh. Walaupun langkah-langkah pencegahan telah pun di ambil oleh Kerajaan Negeri, perubahan-perubahan iklim telah mengakibatkan peralihan paradigma sehingga infrastruktur sedia ada menjadi lapuk dan tidak terguna dalam menghadapi cabaran-cabaran baru.

Selain pengurusan krisis, Kerajaan Negeri ingin proaktif dalam menangani isu alam sekitar secara bersifat pencegahan. RM10 juta akan diperuntukkan bagi perlindungan lereng bukit bersama dengan kajian perubahan iklim khususnya pertanian haram. Berdasarkan pemerhatian yang dibuat, tanah runtuh kurang berlaku di kawasan yang mempunyai pembangunan berbanding kawasan yang tidak dimajukan. Jelas, kerja perlindungan tanah dilakukan semasa pemajuan. Namun, ini tidak berlaku dalam kes pertanian haram.

Kemalangan pada 21 Oktober telah diakibatkan oleh tanah runtuh di tapak pembinaan adalah disyaki berlakunya kecuai profesional. Kemalangan tapak kerja ini telah meragut nyawa seorang penyelia tapak pembinaan yang merupakan rakyat Malaysia dan 10 pekerja asing. Satu Suruhanjaya Siasatan Negeri telah ditubuhkan untuk menentukan dan menjawab semua persoalan yang timbul dalam format forum awam. Pendengaran suruhanjaya adalah terbuka kepada orang ramai sementara itu projek tersebut telah dibekukan. Perunding, pakar perundingnya disenarai hitamkan sehingga keputusan suruhanjaya diumumkan. Hasil laporan akan didedahkan secara terbuka. Biarlah suruhanjaya menentukan sama ada projek tersebut dibina atas lereng bukit atau tanah landai ataupun sama ada kuari merupakan punca tanah runtuh.

Penyelesaian kepada kesesakan lalu lintas di Pulau Pinang adalah dengan mewujudkan rangkaian pengangkutan awam yang merangkumi LRT, bas, teksi air, serta feri. Sementara kita menunggu kelulusan Kerajaan Persekutuan, kita akan terus menderita sekiranya ia dilambat-lambatkan. Bagi kerja jalan raya, Kerajaan Negeri Pulau Pinang telah memperuntukkan sebanyak RM61.2 juta pada tahun 2018 kepada JKR berbanding RM42.3 juta pada tahun lepas.

Dua (2) pasar baru juga akan dibina semula iaitu pasar lama Bukit Mertajam dengan kos RM20 juta dan Pasar Seberang Jaya dengan kos dianggarkan RM13 juta.

YB. Dato' Yang di-Pertua, perlu disebutkan bahawa *Think City* bersama dengan Kerajaan Negeri sedang menjalankan projek pemulihan menarik yang bernilai RM1 juta di *Fort Cornwallis* bagi mengembalikan parit air atau MOAT selebar 1 meter di sekeliling kubu. Besar harapan parit air tersebut akan disiapkan menjelang sambutan ulang tahun ke-10 pemahatan George Town sebagai tapak warisan dunia UNESCO pada 7 Julai 2018.

Memartabatkan Islam

YB. Dato' Yang di-Pertua, Kerajaan Negeri telah meningkatkan peruntukan Hal Ehwal Agama Islam daripada RM50 juta pada tahun 2017 kepada RM53 juta pada tahun 2018. Peruntukan untuk Sekolah Agama sejumlah RM55.3 juta sejak tahun 2008. Ini tidak termasuk tanah yang diambil alih atau yang diberi kepada Sekolah Agama. Sekolah Agama tidak hanya menerima RM1.75 juta setiap tahun seperti yang didakwa oleh mereka yang berniat jahat. Tapi sebenarnya ada jumlah yang lebih besar dibawah Portfolio Hal Ehwal Agama Islam. Malahan RM1.75 juta ini sebenarnya adalah seakan-akan peruntukan tambahan. Malangnya setengah pihak dengan motif jahat sengaja mengabaikan jumlah besar yang diperuntukkan dan hanya menggunakan RM1.75 juta ini bagi menabur fitnah ke atas saya atau Kerajaan Negeri sebagai anti Islam.

Kerajaan Negeri telah memperuntukkan RM457 juta kepada Hal Ehwal Agama Islam sejak 2008. Iaitu peningkatan 84% berbanding dengan RM249 juta bagi tempoh masa yang sama panjang sebelum tahun 2008. Dan ini peningkatan 84% ini kami masih di tuduh sebagai anti Islam. Mungkin turun peruntukan baru tidak anti Islam. Dan apabila kita naikkan peruntukan untuk Hal Ehwal Islam sebanyak 84%, ini telah mendorong Pengerusi MCA Negeri Pulau Pinang untuk melabelkan saya sebagai anti Cina kerana mendapat undi Cina tapi hanya membantu orang Melayu dan Islam. Namun pada masa yang sama pemimpin Pro UMNO pula melabelkan saya sebagai anti Islam. Jadi yang manakah betul?

Saya juga dituduh anti Cina kerana menyokong Pembangunan Industri Halal di Pulau Pinang yang telah berkembang dengan pesat daripada sifar pada tahun 2008 kepada RM428 juta yang dilaburkan di Tapak Perindustrian Halal Pulau Pinang pada hari ini. Tahniah saya ucapkan kepada Ahli EXCO Hal Ehwal Agama Yang Berhormat daripada Batu Maung atas kejayaannya membangunkan Hub-Halal Pulau Pinang. Biar saya nyatakan di sini. Saya boleh dilabelkan oleh parti lawan anti Cina ataupun anti Melayu. Tapi kita nak tegaskan bahawa Kerajaan Negeri Pakatan Harapan bukan anti Cina, bukan anti Melayu, bukan anti Islam, bukan anti India. Kita hanya anti rasuah, anti 1MDB dan anti GST.

Okey. Baik. Kerajaan Negeri Pulau Pinang mempunyai pasukan Penjawat Awam yang komited, profesional dan berintegriti dibawah kepimpinan Dato' Seri Setiausaha Kerajaan Negeri, Dato' Seri Farizan bin Darus.

Selain itu kita juga turut menerima Anugerah Kecemerlangan Pengurusan Kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti Tahun 2016 yang telah diaudit pada tahun lalu oleh Jabatan Audit Negara dengan pengiktirafan lima (5) bintang, Perakuan Sijil Amalan 5S daripada Perbadanan Produktiviti Malaysia untuk tahun yang ke 6 berturut-turut. Ucapan tahniah kepada Pejabat Daerah Seberang Perai Tengah, Jabatan Kewangan Negeri, Pejabat Daerah Seberang Perai Utara, PDC, Jabatan Hal Ehwal Agama Islam, Majlis Sukan Negeri, Majlis Agama Islam Negeri, Jabatan Perhutanan dan Jabatan Mufti di atas Anugerah Kecemerlangan Pengurusan Kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti Tahun 2016 yang telah diaudit dengan pengiktirafan dengan lima (5) dan empat (4) bintang itu daripada jabatan yang diaudit 80% Jabatan Agensi dan Negeri Pulau Pinang telah memperolehi penarafan lima (5) bintang dan menjadikan Pulau Pinang sekali lagi negeri juara, negeri nombor satu, negeri terbaik di seluruh Malaysia bagi pencapaian Indeks Akauntabiliti.

Tahniah dan syabas kepada Penjawat Awam dibawah pimpinan Dato' Seri SUK. Tidak dilupakan juga tahniah diucapkan kepada MBPP di atas penganugerahan lima (5) bintang melalui penilaian Sistem Penarafan Bintang Pihak Berkuasa Tempatan oleh (KPKT) Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Tahniah juga kepada MPSP kerana telah menjadi organisasi pertama di Malaysia yang telah disahkan oleh SIRIM QAS International Sdn. Bhd. untuk menerima persijilan Sistem Pengurusan Anti-Suapan/Sogokan (Anti-Bribery) iaitu ISO 37001:2016 (ABMS).

Kerajaan Negeri senantiasa menghargai perkhidmatan yang diberi oleh penjawat awam. Bonus hari raya tahun ini adalah 0.75 bulan. Kerajaan Negeri telah memutuskan bahawa bonus akhir tahun ini adalah RM2,000.00 wang tunai. RM2,000.00 wang tunai akan diberikan kepada mereka yang mempunyai rekod disiplin yang baik dan akan dibayar sebelum akhir tahun 2017. Kita tidak akan bayar tahun depan. Kita akan bayar habis RM2,000.00, akan bayar habis akhir tahun ini.

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid bin Haji Saad:

Ini bajet untuk 2018 ke tahun 2017?

Y.A.B. Ketua Menteri:

Tak sokong ke?...(gangguan). Oh, kita boleh bayar *advance* kita ada wang. Kita bukan macam Kerajaan Persekutuan tak da wang. Kita bukan macam Kerajaan Persekutuan tak ada wang....(gangguan). Ini orang yang tak tau urus bajet itu yang cakap macam ni....(gangguan). Belajar lah, belajar macam mana boleh bayar... (gangguan)

Ahli Kawasan Pulau Betong (YB. Datuk Sr Dr Haji Muhamad Farid bin Haji Saad:

Nak menunjuk-nunjuk pun jangan macam ni lah.

Y.A.B. Ketua Menteri:

Belajar macam mana boleh urus untuk bayar tahun ini bukan bayar tahun depan...(gangguan). Mereka yang tidak mempunyai rekod disiplin yang baik seperti mana yang ditentukan oleh YB. Dato' Seri SUK akan dibayar RM1,000.00 tunai. Bonus RM2,000.00 wang tunai ini adalah berkuatkuasa terhadap semua Pihak Berkuasa Tempatan MBPP dan MPSP serta Perbadanan dan Agensi Kerajaan Negeri.

Sekolah Agama dan Guru Kafa dan Guru Sekolah Persendirian Cina juga akan menerima bonus tunai sebanyak RM300. Sementara mereka di sekolah tahfiz, sekolah pondok, tadika Islam akan menerima suguhati RM200 wang tunai. Mereka telah pun menerima jumlah yang sama semasa bonus hari raya. So ini adalah bayaran kali kedua dan seperti yang saya sebut tadi ini semua akan dibayar tahun ini, bukan tahun depan.

Kerajaan Negeri ingin mengucapkan terima kasih kepada semua pasukan keselamatan, Polis Diraja Malaysia, Angkatan Tentera, Jabatan Bomba dan semua anggota Kerajaan Negeri dan Persekutuan kerana membantu memastikan keamanan, ketenteraman awam dan stabiliti di Pulau Pinang.

Pengurusan Perbelanjaan Mengurus Dan Pembangunan.

Takpa lah nanti kalau tak setuju kita bayar tahun ini nanti boleh bantal dalam ucapan. Tak pa.

Rang Undang-Undang Perbekalan 2018 adalah untuk mendapat kuasa berkanun bagi membolehkan Kerajaan Negeri membuat perbelanjaan perbekalan sebanyak RM1,213,951,019 billion untuk 19 Jabatan bagi tahun 2018 sepertimana perincian di Risalah Bil.4 Tahun 2017. Selain daripada itu, peruntukan sejumlah RM38,353,840 juta diperlukan untuk perbelanjaan tanggungan tiga (3)

jabatan mengikut undang-undang di bawah kumpulan wang disatukan. Oleh itu, jumlah keseluruhan perbelanjaan mengurus yang dianggarkan pada tahun 2018 ialah RM1,252,304.859 billion.

Bagi tahun 2018, Kerajaan Negeri menganggarkan hasil yang boleh dikutip berjumlah RM503,764,820 juta. Iaitu jangkaan jumlah hasil yang kurang berbanding dengan tahun semasa tahun 2017. Ini adalah kerana sumber hasil Kerajaan Negeri yang terhad serta tiada punca hasil baru, kutipan hasil daripada faedah pelaburan yang dijangka menurun disebabkan oleh penurunan bayaran dividen dan kadar faedah simpanan tetap yang seterusnya menyumbang kepada anggaran hasil negeri yang kurang untuk tahun 2018. Jangkaan hasil negeri bagi tahun 2018 tidak meningkat namun Kerajaan Negeri tidak mempunyai pilihan untuk mengekalkan perbelanjaan mengurus dan pembangunan negeri supaya masih sama dengan anggaran tahun 2017. Mengambil kira kepada keperluan untuk menyiapkan pelaksanaan projek-projek pembangunan dan menyediakan kemudahan pinjaman kepada Badan-Badan Berkanun Negeri bagi merangsang serta menjayakan Transformasi Ekonomi Negeri dengan matlamat keseluruhan mengutamakan kesejahteraan rakyat. Maka pembentangan Bajet Defisit Untuk Tahun 2018 tidak dapat dielakkan.

Anggaran defisit untuk Belanjawan 2018 ialah RM748.5 juta berbanding dengan Anggaran Defisit 2017 sebanyak RM667 juta. Namun begitu, lebih Belanjawan 2017 dijangka dapat dicatatkan pada tahun ini. Sungguh pun anggaran defisit RM667 juta. Sama dengan anggaran Belanjawan 2016 yang juga berdefisit RM292 juta sebagai anggaran tetapi akhirnya dapat mencatatkan lebih belanjawan sebenar sebanyak RM89 juta.

Di bawah Peruntukan Mengurus bagi tahun 2018 yang berjumlah RM1,252.30 juta, sebanyak RM177 juta diperuntukkan untuk emolumen, sebanyak RM158.54 juta bagi Perbelanjaan Perkhidmatan Bekalan. Sejumlah RM8.6 juta untuk Perolehan Aset dan RM6.19 juta disediakan untuk perbelanjaan-perbelanjaan lain (termasuk Pulangan Balik Hasil Dan Hapus Kira).

Seterusnya, perbelanjaan Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap masih kekal sebagai komponen terbesar Perbelanjaan Mengurus Tahun 2018 iaitu sebanyak RM902 juta atau 72% daripada Belanja Mengurus tersebut. Jumlah ini mengambil kira caruman sejumlah RM600 juta kepada Kumpulan Wang Pembangunan dan selebihnya adalah untuk bantuan-bantuan sosial rakyat yang Kerajaan Negeri terus komited untuk laksanakan sebanyak RM130 juta dan pemberian kepada Badan-Badan Berkanun Negeri. Pertambahan peruntukan bagi objek-objek am yang lain adalah bagi menampung keperluan Perbelanjaan Mengurus yang meningkat setiap tahun iaitu kenaikan gaji dan pelarasan emolumen, kenaikan kos bekalan dan utiliti, kenaikan kos penyelenggaraan dan pembaikan, kenaikan bayaran GST untuk perkhidmatan dan keperluan menggantikan aset serta kenderaan yang tidak ekonomik untuk dibaiki.

Sekiranya pindaan RM600 juta daripada Akaun Hasil Disatukan kepada Kumpulan Wang Pembangunan tersebut dikecualikan sebagai 'perbelanjaan', maka Anggaran Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri bagi tahun 2018 ialah sebanyak RM652.30 juta dan nilai defisit dapat dikurangkan kepada RM148.54 juta.

Cadangan Bajet Pembangunan Negeri bagi Tahun 2018 berjumlah RM684,974,100 juta yang merupakan penurunan sebanyak RM202.46 juta atau 22.81% jika dibandingkan dengan jumlah Bajet Pembangunan sebanyak RM887.44 juta pada tahun 2017. Penurunan ini adalah disebabkan oleh pengurangan kemudahan pinjaman yang disediakan oleh Kerajaan Negeri kepada Badan Berkanun Negeri iaitu sebanyak RM350 juta bagi tahun 2018 berbanding dengan RM639 juta yang disediakan pada tahun 2017. Penurunan Bajet Pembangunan ini tidak menjejaskan projek pembangunan secara langsung. Sejumlah RM50 juta akan disediakan oleh Kerajaan Negeri kepada PBAPP untuk membiayai Kos Penggantian Aset dan Menaik Taraf Loji Rawatan dan Takungan Air dan RM300 juta kepada PDC untuk tujuan pembiayaan kos pengambilan tanah dan pembangunan infrastruktur bagi menggalakkan pembangunan yang seimbang terutamanya di kawasan Seberang Perai. Kemudahan pinjaman yang disediakan oleh Kerajaan Negeri kepada kedua-dua PBAPP dan PDC juga tidak menimbulkan risiko kewangan, memandangkan Kerajaan Negeri akan mula mendapat pulangan termasuk keuntungan pinjaman pada tahun 2018 dengan jangkaan keuntungan melebihi RM120 juta dalam tempoh lapan (8) tahun seterusnya.

Peruntukan yang disediakan oleh Kerajaan Negeri bagi projek-projek pembangunan secara langsung bagi tahun 2018 adalah sebanyak RM334.97 juta iaitu peningkatan sebanyak 35% berbanding peruntukan RM248.43 juta yang disediakan pada tahun 2017.

Sekiranya Perbelanjaan Pembangunan sebanyak RM685 juta dibandingkan dengan Perbelanjaan Mengurus sebanyak RM652.30 juta daripada jumlah keseluruhan Belanjawan 2018 sebanyak RM1,337.27 juta maka Perbelanjaan Pembangunan merupakan 51.22% daripada jumlah belanjawan.

Manakala Perbelanjaan Mengurus adalah 48.78%. Ini menunjukkan komitmen Kerajaan Negeri dalam pelaksanaan projek-projek pembangunan yang memberi impak positif kepada rakyat Pulau Pinang dan akan dilaksanakan secara berterusan.

Mengambil kira bajet keseluruhan (Mengurus dan Pembangunan) yang dicadangkan bagi tahun 2018 adalah sebanyak RM1,337.27 juta dan Anggaran Hasil Tahun 2018 pula sejumlah RM503.76 juta, maka ianya menyumbang kepada bajet defisit sebanyak RM748.54 juta. Bajet defisit yang ketara ini tidak berpunca daripada Perbelanjaan Mengurus langsung sebanyak RM652.30 juta tetapi disebabkan oleh pindahan RM600 juta daripada Akaun Hasil disatukan ke Kumpulan Wang Pembangunan untuk pembiayaan projek-projek pembangunan yang dirancang berjumlah RM684.97 juta. Anggaran defisit atau kekurangan RM748.54 juta yang dijangka dalam Bajet 2018 akan dibiayai daripada Simpanan Terkumpul Negeri. Kerajaan Negeri menganggarkan defisit RM292.13 juta pada tahun 2016 tetapi telah mencatatkan lebihan RM89.22 juta pada Akhir Tahun Kewangan 2016 dan seterusnya menyumbang kepada rizab terkumpul berjumlah RM1,041.75 juta.

Sememangnya jangkaan defisit bagi tahun 2018 melonjak naik dengan mendadak sekali. Walau bagaimanapun, ianya tidak akan menjejaskan perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri dan semua komitmen pembiayaan bagi pelaksanaan projek-projek pembangunan, bantuan-bantuan sosial rakyat, pemberian serta program-program Agenda Ekonomi Saksama akan diteruskan sepertimana yang dijanjikan.

Dari segi perincian Peruntukan Pembangunan yang disediakan untuk sembilan (9) jabatan seperti di Risalah Bil. 4 Tahun 2017, Maksud Pembangunan P01 Pejabat Ketua Menteri dan Pejabat Setiausaha Kerajaan disediakan peruntukan yang paling tinggi ialah RM420.95 juta untuk tahun 2018. Peruntukan yang besar ini melibatkan peruntukan kemudahan pinjaman untuk Badan Berkanun Negeri sebanyak RM350 juta dan peruntukan cara langsung sebanyak RM70.95 juta. Peruntukan Pembangunan yang disediakan bagi Jabatan Kerja Raya, Jabatan Hal Ehwal Agama Islam, Jabatan Taman Botani dan Jabatan Kewangan Negeri bagi tahun 2018 adalah meningkat jika dibandingkan dengan tahun 2017. Manakala Peruntukan Pembangunan yang disediakan bagi jabatan-jabatan lain adalah hampir sama dengan Peruntukan Tahun 2017.

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri,

Ini, Belanjawan Marhaen, merupakan Belanjawan Pulau Pinang. Kerajaan Negeri Pakatan yang ke sepuluh dibentangkan selepas kita menang kuasa pada 8 Mac 2008. Kita berbangga kerana diberi mandat oleh rakyat Pulau Pinang untuk mentadbir Negeri yang indah permai ini bagi pihak rakyat sejak sepuluh (10) tahun yang lalu. Melihat ke hadapan, kita bertanggungjawab untuk mewariskan Pulau Pinang yang lebih baik dan kukuh kepada generasi akan datang. Namun untuk berjaya kita harus mencari *Game Changes*.

Kita harus tumpu kepada pembangunan lestari yang berteraskan lima tunjang utama iaitu ekonomik, politik, sosial, budaya dan alam sekitar.

Ekonomi kita berpaksikan asas yang padu dan akan terus rancak dan dinamik di tahun-tahun yang akan datang. Pulau Pinang adalah tuan rumah kepada dua (2) pengeksport utama di Malaysia. *Western Digital* mengeksport RM20 billion setiap tahun dan eksport RM20 billion ini merupakan 2.3% daripada jumlah eksport keseluruhan Malaysia. Satu syarikat eksport 2.3% jumlah eksport Malaysia tapi kalau ini besar tahun depan ada syarikat yang akan eksport lagi besar dan juga bertapak di Pulau Pinang iaitu *Broadcom*. *Broadcom* pada tahun depan akan mengeksport barangan elektronik yang bernilai RM70 billion iaitu 8% daripada jumlah eksport Malaysia.

So nombor satu, *Broadcom*, 8% daripada jumlah eksport Malaysia. Nombor dua *Western Digital*, 2.3%. Dua (2) syarikat telah merangkumi 10.3% daripada keseluruhan eksport di Malaysia.

Dalam Hal Pembangunan Sosial, penekanan utama ditumpukan kepada pembangunan modal insan. Kita telah mewujudkan biasiswa *Penang Future Foundation* dengan dana sebanyak RM20 juta sejak tahun 2015. Sejak itu, kedua-dua Lembaga Wakaf Hindu Pulau Pinang dan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang juga menyediakan program biasiswa mereka sendiri untuk menyasarkan pelajar yang memerlukan bantuan untuk mencapai kejayaan akademik tetapi khususnya sekolah rendah dan sekolah menengah.

Kita juga telah mengembangkan badan pemikir negeri, *Penang Institute* sejak tiga (3) tahun yang lalu dengan melantik lebih ramai pakar dan bakat serta menaik taraf bangunan dan prasarana. Tugas *Penang Institute* adalah sebagai wardah ilmu yang beraspirasi menjadi pengaruh besar dalam

penggubalan dasar berdasarkan bukti di Pulau Pinang dan Malaysia.

Pesta Pulau Pinang yang berlangsung selama sebulan, Pesta Kesusasteraan George Town, *In-Between Arts Festival* dan *Festival Jazz* Pulau Pinang adalah antara acara yang bukan saja mengukuhkan George Town sebagai Tapak Warisan UNESCO tetapi juga sebagai pusat budaya yang harus dikunjungi di rantau Asia. Kita harap lebih banyak pesta dan aktiviti sebegini diadakan bukan sahaja di George Town tetapi juga di seluruh pelusuk negeri. Ini akan menaikkan lagi nama Pulau Pinang sebagai destinasi pelancongan utama.

Akhir sekali, dari segi alam sekitar. Kita sedang mengharungi cabaran dan kesan perubahan iklim. Kita menyaksikan perubahan iklim yang sangat ketara saban tahun. Pada tahun 2016, kita mengalami musim kemarau manakala pada September 2017, kita ditimpa taburan hujan terbanyak dan terbesar dalam sejarah Pulau Pinang. Keadaan cuaca yang *extreme* ini mencabar amalan teras dalam cara kita mencorak, mengorak dan mengendali bandaraya kita. Secara fakta, bandaraya-bandaraya besar di seluruh dunia sedang menghadapi cabaran sama yang diakibatkan oleh perubahan iklim. Persoalannya, patutkah kita berbelanja berbillion-billion ringgit untuk membina tembok laut? Adakah kita perlu memindahkan kampung-kampung jauh dari kawasan pantai? Haruskah kita meluaskan longkang monson untuk menghadapi banjir *extreme* 100 tahun? Dan adakah kita mempunyai dana yang cukup? Ini adalah persoalan yang dihadapi oleh semua bandaraya besar di serata dunia. Tidak kira benua apa, tidak kira negara apa, itu adalah persoalan dan masalah bersama manusia sejagat.

Wawasan kita adalah untuk mewariskan Pulau Pinang yang lebih baik, kukuh dan lestari kepada generasi akan datang. Kita juga perlu meningkatkan daya ketahanan terhadap iklim. Walaupun kita tidak boleh meramal atau mengelak taburan hujan 100 tahun sekiranya datang lagi seperti pada 15 September 2017, kita boleh dan harus mempunyai rancangan untuk mengadaptasi dan bertindak balas kepada perubahan iklim.

Pada tahun 2016, kita telah mulakan Pelan Induk Perparitan seluruh negeri, daerah demi daerah untuk menaksir risiko banjir dan menggunakannya sebagai asas untuk penambahbaikan sistem perparitan. Sehingga kini, kita telah menyiapkan Pelan Induk Perparitan untuk Seberang Perai Tengah, Seberang Perai Selatan dan Daerah Barat Daya dengan kos RM1.45 juta. Bagi Seberang Perai Utara dan Daerah Timur Laut kajian sedang dilakukan. Kerajaan Negeri telah memperuntukkan tambahan RM1.7 juta untuk tujuan ini.

Di masa depan, kita harap dapat memulakan satu Pelan Adaptasi Perubahan Iklim yang komprehensif untuk Pulau Pinang dan Seberang Perai supaya komuniti lebih tahu dan bersedia untuk menghadapi kesan perubahan iklim. Untuk menambahbaik sistem tindak balas kecemasan atau bencana alam sedia ada, kita akan mengadakan sistem *Penang Alert* dan akan membuat kajian untuk projek pemeliharaan lereng bukit dan mekanisma yang menelan sebanyak RM10 juta.

Secara kesimpulan YB. Dato' Yang di-Pertua,

Belanjawan 2018 akan mempunyai anggaran defisit sebanyak RM748.50 juta berbanding dengan defisit RM667 juta dalam Belanjawan tahun 2017. Namun begitu, Pulau Pinang mempunyai rekod unik apabila membentangkan anggaran belanjawan defisit setiap tahun tetapi tetap merekodkan lebihan setiap tahun, melalui penjimatan menerusi sistem tender terbuka dan pentadbiran CAT yang efisien berpaksikan prinsip cekap, *accountable* dan telus.

Besar kemungkinan ini merupakan Belanjawan terakhir sebelum Pilihan Raya Umum ke-14. Saya mengucapkan selamat maju jaya dalam pilihan raya akan datang. Kepada semua yang bakal lagi jadi calon tapi juga kepada yang hendak bersara, selamat bersara dan terima kasih atas perkhidmatan anda. Kepada mereka yang mungkin tidak berjaya dalam PRU yang ke-14, jangan bimbang itulah demokrasi, boleh cuba lagi.

Saya mengucapkan selamat maju jaya dalam pilihanraya akan datang dan sebagai untuk mengimbas balik sebagai ingatan 10 tahun lepas bila kita bentangkan belanjawan yang pertama, saya masih ingat lagi belanjawan pertama saya merupakan belanjawan *zero-based budgeting*. Apa itu *zero-based budgeting*, di mana setiap peruntukan kenalah menunjukkan dan juga menjustifikasikan kosnya *zero-based budgeting*. Iaitu di mana tumpuan adalah untuk memerangi dan mencegah rasuah dan pembaziran. Pada tahun-tahun kemudiannya kita menumpukan perhatian kepada prestasi dan hasil atau *outcome-based budgeting*. Akhirnya apabila situasi kewangan kita sudah stabil dan kukuh, maka kita membawa Pulau Pinang ke tahap seterusnya sebagai Negeri keusahawanan dan berkebijakan.

Dan Belanjawan Marhaen tahun ini adalah lanjutan kepada penekanan yang kita telah berikan sepanjang masa ini ke atas rakyat biasa, rakyat kebanyakan. Dari bayaran tahunan RM600 kepada pemandu teksi dan bas sekolah kepada penarik beca yang menerima RM1,200 daripada Kerajaan Negeri, penekanan Kerajaan Negeri Pakatan adalah untuk meluaskan jaringan kebajikan kepada semua orang seperti ibu tunggal, ibu yang tidak bekerja, pelajar universiti, murid sekolah rendah dan menengah dan kini pelajar sekolah vokasional pun mendapat faedah.

Malah nelayan yang dilihat sebagai anti-kerajaan kerana penentangan mereka terhadap projek penambakan laut yang diperlukan untuk membiayai projek pengangkutan awam dan LRT, telah melihat faedah mereka ditingkatkan. Dahulunya mereka menerima pukut pantai secara percuma, tapi sekarang dapat *voucher cash* RM400 setahun. Semua bayaran tunai ini diagihkan kepada semua termasuk Ahli Barisan Nasional daripada UMNO, MCA, MIC dan Gerakan.

Ahli Barisan Nasional boleh sewa Dewan Kerajaan Negeri atau memasuki mana-mana jabatan Kerajaan Negeri tanpa sebarang masalah walaupun saya dilarang daripada memasuki sekolah rendah Cina. ADUN Barisan Nasional boleh mendapat peruntukan daripada Kerajaan Negeri sebanyak RM40,000 setahun tapi ini mereka tolak, ini mereka tolak. Manakala Ahli Parlimen Pembangkang dinafikan dan tidak diberikan sebarang peruntukan.

Kita tidak membalas dendam terhadap Barisan Nasional kerana kita anggap mereka sebagai rakyat Pulau Pinang. Kita mempunyai tanggungjawab moral dan tugas awam untuk menjaga semua termasuk lawan politik. Kita memanjangkan tangan kita menghulurkan tangan kita kepada anda kerana kita melihat ini sebagai *a government of the people, a government by the people, a government for the people*. Kerajaan daripada rakyat, untuk rakyat dan oleh rakyat.

Inilah sebabnya Kerajaan Negeri Pakatan Harapan adalah harapan bagi rakyat Marhaen, kita berkongsi semua ketakutan, semua impian dan semua harapan. Kita mempertahankan anda rakyat Marhaen kerana kita adalah anda. Kita semua adalah harapan.

YB. Dato' Yang di-Pertua saya mohon untuk mencadangkan. Sekian terima kasih, *Nandri Vanakam, Xie Xie*.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon menyokong.

Setiausaha Dewan:

Usul Anggaran Pembangunan tahun 2018 daripada Y.A.B. Ketua Menteri.

Y.A.B. Ketua Menteri:

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini meluluskan perbelanjaan sebanyak RM684,974,100 juta yang tertera di dalam Anggaran Pembangunan tahun 2018 yang dibentangkan sebagai Risalah Dewan Bilangan 4 Tahun 2017 dan menetapkan bahawa jumlah yang tersebut hendaklah digunakan bagi tujuan-tujuan yang ditetapkan dalam Anggaran Pembangunan Tahun 2018 ini.

YB. Timbalan Ketua Menteri I:

YB. Dato' Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri, saya mohon menyokong.

YB. Yang di-Pertua Dewan Undangan Negeri:

Ahli-ahli Yang Berhormat, perbahasan untuk Rang Undang-Undang Perbekalan Tahun 2018 dan Usul Anggaran Pembangunan untuk tahun 2018 akan bermula pada 6 November, hari Isnin nanti jam 9.30 pagi. Dewan ditangguhkan.

Dewan ditangguhkan pada jam 12.30 tengah hari.